

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 90. szám.
1940. április 20., szombat

Felkötő-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Délkelet-európa békéjének biztosítása az érdeklődés előterében

Titkos ülést tartott a francia parlament — Fokozódnak
a japán—amerikai ellentétek

Megélénkül a norvégiai szárazföldi hadszíntér

London. (Rador). A pénteken megjelent angol lapok Olaszország politikájával foglalkoznak és a római tudósítók jelentései Olaszország várható magatartásáról számolnak be. A Daily Mail azt írja, hogy a Nagybritannia ellen felhőzött olasz vádak tulajdonképpen csak spanyollal céljait szolgálják és azok sokkal mélyebb jelentőségűek. A lap azt kérdezi, hogy Olaszország miért nem mondja ki nyíltan azt, amit akar. A Daily Telegraph emlékeztet arra, hogy Olaszország megcáfolta azt a hírt amely szerint a barik kikötőt tilos zónának jelentették volna ki. Eppen így megcáfolta az új évfolyamok behívásáról szóló hírt is. Általában megállapítható, hogy semmi olyan komolyabb változás nem történt, amelyből arra lehetne következtetni, hogy Olaszország megváltoztatta volna eddigi magatartását.

Amszterdam. A Havas francia hírügynökség Berlinből nyert értesülése szerint nemzeti szocialista és német katonai körök figyelmébe főleg Olaszország magatartása és a német repülőgépek angol hajók elleni támadásának hatása felé fordul. A két kérdés szoros kapcsolatban van egymással, mert tudvalevő, hogy a brenneri falakozó alkalmával a Führer kijelentette, hogy a légi haderővel annyira meg tudja gyengíteni az angol flottát, hogy az kénytelen lesz nagyobb tengeri egységeit visszavonni a Földközi-tengerről. (Rador).

Olaszország Földközi tengeri politikájának célja az együttműködés

Róma. (Rador). A Giornale d'Italia a leghatározottabban megcáfolja az Evening Standard jelentését, amely szerint Olaszország a legközelebbi jövőben diplomáciai lépést tesz Londonban, kijelentve, hogy nem tűri az angol blokádnak a Földközi-tenger keleti részébe és Délkelet-európa-ra való kiterjesztését. Továbbá kifogás tárgyává teszi az angol kereskedelmi társaság felállítását. Olaszországnak nincs szándékában semmiféle diplomáciai lépést tenni és kár az angol lapnak az amugy is izzó nemzetközi légkört még jobban felkavarni.

Gayda ezzel kapcsolatban foglalkozik a Földközi-tengeri helyzettel és megállapítja, hogy a világháború végeztével Olaszország bekerítése a Földközi-tengeren teljessé vált. A két demokráta hatalom oldalán Törökország is ellenséges magatartást tanúsít Olaszországgal szemben és Egyiptom is bizalmatlan Olaszország iránt. Gayda hangsúlyozza, hogy Olaszország Földközi-tengeri politikájának nem hegemonia a célja, hanem a Földközi-tengeri együttműködés. Az új Földközi-tengeri rendnek a logon az az erők egyensúlyán kell alapulnia és biztosítani kell valamennyi Földközi-tengeri állam részére a szabad mozgást és a szabad kijáratot.

A délkelet-európai helyzet

Budapest. (Rador). A magyar lapok római tudósítói jelentik, hogy Olaszország örömmel vette tudomásul a román—magyar—bolgár—jugoszláv egyezményt, amelynek nagy fontosságát tulajdonítja. A magyar lapok közlik a Giornale d'Italia cikkét, amelyben a lap hangsúlyozza, hogy

ez a megvezetés az első közös politikai lépése volt a négy dunai államnak, amelyeknek eddig az együttműködés terén gyakran nehézségekkel kellett számolniuk.

London. (Rador). Az alsóház csütörtöki ülésén Henderson munkáspárti képviselő Chamberlainnek a balkáni angol követek konferenciája után tett nyilatkozatával kapcsolatban a következő kérdést tette fel:

— *Tudni szeretném, hogy a miniszterelnök ur válasza azt jelenti-e, hogy a délkelet-európai államok szabadsága és függetlensége veszélyben van-e és ha igen, ez a veszély a legnagyobb mértékben foglalkoztatja-e az angol kormányt?*

Chamberlain válasza így hangzott:

— *Leszögeztem azt az érdeklődést, a mellyel a kormány a balkáni helyzet iránt viselkedik és azt az óhaját, hogy biztosítani kívánja Európa ezen részén a békét.*

London. (Rador). A Reuter hírszolgálati iroda jelenti: Jólétesült helyről jelentik Chamberlain miniszterelnöknek csütörtökön az alsóházban a Balkán-államokban levő angol követek konferenciájával kapcsolatban tett kijelentései után.

bár Londonban nem látják annak lehetőségét fenntartani, hogy valamely Balkán-állam veszélyben volna, mégis minden eshetőségre állnak készen, kétséget kizáróan, ha valamelyik Balkán-államot támadás érné, úgy a közkeletű szöveg-haderő és a török hadsereg azonnal megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a Balkán-államok függetlenségét bármilyen fenyegetéssel szemben megvédje.

Újabb angol és német csapatok érkeztek Norvégiába

London. (Rador). A hadügyminisztérium jelenti: A brit csapatoknak Norvégiában történt partraszállása tovább tart. Összeköttetés létesült a norvég haderővel. A hadműveletek folytatódnak.

Stockholm. (Rador). A Reuter-iroda jelenti: Narviktól északra az egyik fiordban csütörtökön angol és kanadai sicsapatokat szállítottak partra, ugyszintén tüzérseget is. A Narvikban levő német katonák számát 7-800 főre becsülik.

a várost a svéd határral összekötő vasúti vonal mentén pedig mintegy 2000 német katona van.

A Reuter-iroda levelezője jelenti: A svéd lapok jelentései szerint

tegnap angol csapatok szálltak partra Namsosnál, Trondhiemtől 20 mérföldnyire, észak irányában.

A Hegra norvég erőd, amely Trondhiem és Troms között épült, még mindig ellenáll a németek ostromának. Az erődöt mindössze 100 norvég tengerész védelmezi.

London. (Rador). A News Chronicle diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy 1-2 napon belül igen jó hírek fognak érkezni a norvég hadszíntérről. Ezek a hírek azonban nem a közvélemény számára lesznek kitalálva, mert hiszen a lapok számos magánértesülést közölnek a német—norvég háborúról. A brit sajtó, amely azt kívánja, hogy a norvégiai akciókat gyorsítsák

Hangsúlyozzák azt is, hogy a Balkán-szövetségnek diplomáciai támogatást nyújtanak, hogy Bulgáriával való kapcsolatait megjavítsa a Balkán-államok függetlenségének fenntartása érdekében.

Belgrád. (Rador.) Macsek helyettes miniszterelnök a Belgrádban tartózkodó bolgár újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— *Kétségtelen, hogyha mi összetartunk, olyan erőt képviselünk, amit mindenkinek tiszteletben kell tartani. Más kérdés, hogy ezt az együttműködést hogyan lehet megvalósítani.*

A Jugoszlávia és Bulgária közötti kapcsolatról kijelentette a miniszterelnök helyettese, hogy az ut háromnegyed részét megtették a teljes megértés irányában és a hátralevő egy negyed rész bizonyára könnyű lesz.

A következő lépésnek Bulgária részéről kell történnie

és remélem — folytatta Macsek — hogy a közel jövőben egy bolgár miniszter ellátogat Belgrádba és akkor folytatható lesz a végleges rendezésre vonatkozó tárgyalás.

Ennek a munkának azonban hamarosan meg kell történnie, mert az idő sürget.

— A Balkán békéjének elrendezése egyedül a Balkán-államokra tartozik — fejezte be nyilatkozatát Macsek dr.

Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter, aki szerda óta Budapesten tartózkodik, csütörtökön délelőtt koszorút helyezett el a Hősök emlékművére. A Hősök terén ebből az alkalomból megjelent egy rendőrszázad és két oldalig egy-egy lovaszszakasz a rendőrzenekekkel. Az ünnepi akciónál jelen volt Radocsay László dr. magyar igazságügyminiszter és Antal István dr. igazságügyi államtitkár, valamint a magyar honvédelmi minisztérium tisztikara. Markovics Lázár dr. elépett a díszszázad előtt és hatalmas koszorút helyezett el az emlékművön.

Rómából jelentik: Az olasz lapok foglalkoznak Markovics jugoszláv igazságügyminiszter budapesti látogatásával. A Messagero budapesti tudósítója hangsúlyozta, hogy a magyar—jugoszláv kapcsolatok egyre jobban elmélyülnek és ezt bizonyítja a jugoszláv igazságügyminiszter tiszteletére rendezett rendkívüli mezej fogadtatás.

meg. megelekedéssel vette tudomásul az angol hadügyminisztérium jelentését arról, hogy

a csapatok tovább folytatják partraszállásukat Norvégiában.

Mindéből az következik, hogy a németek bármennyire is hangoztatták, nem voltak képesek Norvégiát kettévágni és

a fontos események majd csak ezután következnek be.

Páris. A norvégiai hadműveletekről továbbra is gyér értesülések érkeznek Párisból. A szövetségesek vezérkara szigorúan titokban tartja a partraszállás részleteit. Angyit azonban közöltek, hogy a partraszálló csapatok angol, kanadai, francia és lengyel leghétségéből állanak.

A narviki szakaszon a harcok tovább tartanak. A Matin jelentése szerint a város nyugati részén levő állomás közelében 2000 német katona folytatja a küzdelmet. A déli szakaszon 16.000 löny német haderő Elverum felé való előnyomulása a norvégok ellenállásába akad és itt döntő csata kezdődött.

Ezeknek a csapatoknak vezetője maga Haakon király.

Berlinből jelentik: A német hadseregparancsnokság közli, hogy

Költözködésnél

csillár, rádió és villany átszerelését szakszerűen, pontosan és olcsón vállalja:

Kalmár József

Arad, Str. Bratianu No. 1.
TELEFON: 11-10.

repülőgépeken és hajón újabb csapattevéket szállítottak Narvikba.

Egy ellenséges tengeralattjárót bombatalálattal elsüllyesztettek. A svéd határon nyugalom van. Ezen a vidéken a norvég csapatok 83 ágyút, 80 gépjárművet és 1 millió föltényt hagytak hátra. A tengeri egységek folytatták ellenőrző körútiukat és

a Skagerrákban három ellenséges tengeralattjárót megsemmisítettek.

A norvég partok mentén gyorsjárású motoroshárkák teljesítenek ellenőrző szolgálatot. A Shetland szigetek csapaki védőkén

egy német tengeralattjáró megsemmisült egy a Glasgow-csonoréhoz tartozó cirkálóval, amely először felrobban, majd elsüllyedt.

Harmann parancsnok utolsó útján 107 ezer ürtartalmu ellenséges hajót süllyesztett el.

A Norvégiában tartózkodó német csapatok újabb erődítéseket kapnak. (Rador.)

Narvikban erődítési munkálatokat folytatnak a németek

Stockholm. Itteni norvég katonai körök szerint Norvégia közepétől a német csapatok általában minden fontosabb pontot megszállították.

A délnyugati részeket szintén megszállították, de egyes helyeken a norvégok még tartják magukat. Kongsvangertől északra is előrenyomultak a német csapatok. Oslo-ól nyugatra az egész területet szintén elfoglalták. Bergonnál azonban csak a város és annak közvetlen környékét tudták elfoglalni, a többit a norvégok szilveszterén védik meg.

A norvég csapatok Stornernél már érintkezésbe léptek az angol csapatokkal. Narvik városa és az innen elvezető vasútvonal szintén a németek kezén van és az angol hajóhad a West-fjordnál tartózkodik.

Katonai köröknek az a véleménye, hogy az angolok és a norvégok számára igen nehéz feladat lesz Narvik visszafoglalása, mert a németek itt igen erős erődítési munkálatokat hajtottak végre. A németek előrenyomultak Trondhjem irányában is, de itt feltartóztatták őket.

Páris. A norvégiai katonai helyzet fejlődőben van és bizonyos csapatszálításokból nagyobb harcokra következtetnek. Ezért felelős körökben az előrendő események a legnagyobb titoktartással kezelik. Annak ellenére, hogy a norvégiai kikötőket a németek ellenében a megrettintéskedések sikerre vezettek. A norvég hadsereget jelentős mértékben sikerült megerősíteni és ellenállóképessége egyre fokozódik. Bár a német csapatok újabb megerősítéseket kaptak, az ellenség által elfoglalt területek nagysága az utóbbi napokban nem növekedett. Jelenleg

a harcok Elverumtól Spirilennig terjedő vonalon folynak.

Narviknál több német különítmény svéd területre menekült. (Rador.)

Stockholmból jelentik: A Reuter hírszolgálati ügynökség közli: A német hadvezetőség Trondhjem irányában repülőgépeken küld katonaságot. A helység körül valamennyi hidat aláaknázták.

Egy német teherszállító hajó Trondhjem kikötőjében tankokat, nehéztüzérséget, légelhárító ütegeket tett partra.

A kikötő körül egyébként gépjárműverfészeket helyeztek el. Trondhjem és Svédország között a telefonösszeköttetés megszakadt. A csütörtök este érkezett jelentések szerint a német csapatok az egyik Trondhjem környéki repülőteret elfoglalták.

A Reuter-ügynökség kiküldött munkatársa közli a norvég-svéd határról: Egy kétszáz főből álló német járőr öt kilométerre megközelítette Storlien városát. Storlien a legnevezetesebb skandináv központ, ahol télisportokat rendeznek. (Rador.)

Berlin. (Rador.) A német repülőgépek Stavanger bombázásának válaszában április 17-én meg támadták az angol hadihajókat és a rossz idő ellenére tovább folytatták a felderítést, mindenütt meg támadva az ellenséget, ahol megpillantották. A támadások során a legnagyobb kajiberű bombákat alkalmazták és a felderítő gépek pilótái megfigyelték, hogy a megsérült angol hajók a legnagyobb gyorsasággal hagyták el a norvég vizeket.

Robbanások a Nagy-Beitben

Stockholm. (Rador.) Az itteni rádió jelentése szerint a Nagy-Beitben robbanás történt. Ez a robbanás már a második ezen a héten. Nyberg és Korsör között, valamint Aarhus és Kaljiberg között a forgalmat megszüntették.

Narvik melletti német győzelmekről számol be egy olasz lap

Londonból jelentik: A Popolo di Roma nagyarányú német győzelemről számol be, amit Narvik mellett arattak. Az olasz lap értesülése szerint az angol hadsereg 6000 tiszte és katonája, vagy meghalt, vagy pedig fogságba estek. A lap értesülése szerint egy nagy csapatszállító angol hajót német repülőgépek megleptek és elsüllyeszt-

tettek. Ezzel kapcsolatban a Reuter ügynökség közli, hogy angol jólérsült körökben semmit sem tudnak erről az ütközetről és hogy a Popolo di Roma cikke a képzelet szüleménye. A hírt egyébként az olasz lap karlstadi tudósítója közölte. Ez a város tudvalevően Svédország déli részén fekszik, mintegy ezer kilométerre Narviktól. (Rador.)

Finnország nem küld önkénteseket Norvégiába...

Helsinkiből jelentik: Finnországban eltérlik az angol és francia sajtónak azt a felhívását, a-

A norvég kormány bizik az ellenállás sikerében

Stockholm. (Rador.) A törvényes norvég kormány az alanti jelentést adta ki:

„Az angol csapatok Norvégia különböző részein folytatják partraszállásukat. Norvég csapatok összeköttetésbe kerültek az angol csapatokkal a tengeren és a szárazföldön. A kormányhoz beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy északon és Trondhjemtől északra a mozgósítás befejeződött és a norvég csapatok parancsnokai meg vannak győződve arról, hogy ellenállást tudnak kifejtetni a németekkel szemben. A németek előrenyomulása lassabbá vált. Az általuk megszállt vonal most a Mjose-tótól délre Ramsjordtól Spirilennig terjed.

Stockholm. (Rador.) A hatodik norvég hadosztály parancsnoksága jelent, hogy a norvég csapatok tartani tudják magukat, sőt egyes helyeken meg is javították állásaikat.

Stockholm. (Rador.) A narviki hadhelyzet nem sokat változott. A német repülőgépek újabb csapatokat szállítottak Trondhjembe. A repülőgépek állítólag ágyukat is vittek magukkal. Narvikban és a város közelében a németek szintén repülőgépekkel szállítottak csapatokat. Az angolok délről és északról támadják a várost, a brit flotta pedig elzárta Narvikot a tengertől. Más hírek szerint az angolok a Narviktól északra fekvő fiordokat mindenütt megszállták.

Az angol hadigazdasági miniszter beszédének utóhangjai

Londonból jelentik: Cross hadigazdalkodási miniszter tegnap Shaffieldben beszédet mondott, amelynek során többek között a következőket jelentette ki:

— Köztünk és Olaszország között nincs ellenfelet és a viszony normálisnak mondható. Nem tudjuk, hogy Olaszország miért viselne háborút ellenünk és mi készítené arra, hogy az építő munka helyett a rombolást válassza. Angliának tisztán kell látnia. Az olasz

A francia szenátus elégedett a titkos ülésen előterjesztett anyaggal

Páris. (Rador.) A szenátus titkos ülésének befejezése után Jeanneney elnökletével nyílt ülést tartottak, amelyen az elnök közölte, hogy rendkívül meg van elégedve azokkal a jelentésekkel, amelyeket három napon keresztül a nemzetvédelmi bizottság a titkos ülésen előterjesztett. A szenátus elnöke bejelentette azt is, hogy az interpellálók egyöntetűen elhárították felszólalásaik elhalasztását. Mindezek figyelembevételével a szenátus nevében Jeanneney a hadsereg és haditengerészeti bizottságoknak a legteljesebb elismerését fejezte ki azért az energiáért, hozzáértésért és szorgalomért, amellyel az ellenőrzés munkáját végzik. Reméli, hogy minden erőt egyesíteni fognak a győzelem minél gyorsabb elérése céljából.

Paul Reynaud ezután a kormány nevében fejezte ki elismerését a tanácskozások emelkedett színvonaláért.

A francia kamara pénteken délelőtt összeült és titkos bizottsággá alakulva át két és félóra hosszat tanácskozott. Valamennyi feliratkozott képviselő elmondotta interpellációját. Délután Reynaud miniszterelnök és Daladier hadügyminiszter is felszólt.

melyben felszólították a semlegeseket, hogy küldjenek önkénteseket Norvégiába. Finnország semleges marad. Nem érzi magát kötelezve arra, hogy segítséget nyújtson Norvégiának, éppen úgy, mint ez az ország sem tartotta kötelességének, hogy Finnországot megsegítse. (Rador.)

Elsüllyedt angol hajó

London. (Rador.) A Swaindy nevű 4935 tonnás angol hajót szerdán torpedólövés érte és Skócia északi partvidéke mentén elsüllyedt. Harmincyolc főből álló személyzete csütörtökön partraszállt.

lapok erőteljes ellenzéki hangja azt a látszatot kelti, mintha Olaszország ellenünk készülő hadba lépni. Mi ezt azonban nem találjuk bizonyosnak, bár a Regime Fascista ezeket írta.

— Olaszország ma Németország szövetségese és meg kell érteni, hogy az olasz nép a németek iránt érez rokonszenvet.

A miniszter beszédével kapcsolatban a Times a következőket írja:

Nem bizonyos, hogy Olaszország megüzent a háborút a szövetségeseinknek.

London. (Rador.) Cross hadigazdasági miniszter szerdai beszédével kapcsolatban a kormányhoz közelálló egyik személyiséghez kérdést intéztek, a beszéd jelentőségéről. Az illető személyiség nyilatkozatában elmondotta, hogy ehhez a beszédhez nincs sok hozzátenni valója, de lehetséges, hogy a lapokban a beszéd címeiből valamit törölni kellett volna.

— Cross miniszter megjegyzései Olaszországot illetően érthetőek, mert mindannyian tudni kívánjuk, hogyan állunk. Téves felfogás volna, ha ezeket a megjegyzéseket demarsként tekintenék és nem volna alapja annak sem, ha a beszédnek túlságosan nagy fontosságot tulajdonítanak. Aká alaposan ejem zsi a beszédet, láthatja, hogy az barátságos s megértő hangú volt. Anglia tiszteltben tartja az 1938-ban megkötött angol-olasz egyezményt és óhajtja, hogy az továbbra is fennmaradjon.

Olaszbarát angol képviselő díszbédet adott Bastianini nagykövet tiszteletére

London. (Rador.) Az olaszbarát angol képviselő csoportja tegnap este a parlament épületében díszbédet adott Bastianini londoni olasz nagykövet tiszteletére. A díszbédben az angol kormány több tagja is megjelent.

Párisból jelentik: A francia képviselőház pénteken egyhangulag, 504 szavazattal bizalmat szavazott Paul Reynaudnak és kormányának.

Neville Henderson rövid háborút jósol

London. Neville Henderson volt berlini nagykövet az amerikai írók vacsoráján tartott beszédében kijelentette, hogy Németország nemcsak legyőzni akarta Angliát, hanem meg akarta semmisíteni az egész Brit birodalmat is. Ezért ha Anglia nem ment volna bele a háborúba, saját magának lett volna az árulója. A nemzeti szocializmus szellemét a német ifjuság hordozza, amelyet évek óta hipnotizálnak a német faj felsőbbiségét hangoztató fajteóriákkal és amely más népeket lenéz. Arra a kérdésre, hogy mennyi ideig fog még eltartani a háború, Neville Henderson azal válaszolt, ha a németek 1940. év júliusáig nem győznek, úgy a háborúnak 1940. novemberéig vége lesz. Megismételte ezután azt a már több ízben tett kijelentését, hogy olyan hatalmas ellenséget, mint Németország nem szabad lebecsülni és nem lehet könnyen leverni s ostobaság volna azt hinni, hogy a német nép fellázad Hitler és a jelenlegi vezetői ellen.

A brit kormány figyelemmel kíséri Hollandindia sorsát

London. (Rador.) Chamberlain miniszterelnökhöz kérdést intéztek az alsóházban, biztosíthatja-e a brit kormány a parlamentet arról, hogy nem engedi meg egyedül a béke fenntartását Japánnak a hollandindiai vizeken, ha Hollandia hadszíntérré változna. Buttler külügyi államtitkár levélben válaszolt a következőket:

— Amennyire lord Halifax informálva van, a japán kormány nem kívánta, hogy egyedül biztosítsa a békét a hollandindiai vizeken. A japán külügyminiszter a sajtó előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy kormánya a legnagyobb érdeklődéssel figyeli az európai háború fejlődését abban a tekintetben, hogy az milyen befolyást gyakorol a hollandindiai status quora. Azt hiszem, nem szükséges hangsúlyoznom, hogy a brit kormány hasonló magatartást tanúsít.

A Szovjet közeledést keres Japánhoz

Tokióból jelentik: A japán sajtó határozottan ellenséges magatartást tanúsít Hull amerikai külügyminiszternek Holland-Indiával kapcsolatos nyilatkozatával szemben. Az Asaki Simbum azt írja, hogy az Egyesült-Államok magatartása barátságtalan és érthetetlen. Nem fér kétség ahhoz, hogy Hull nyilatkozatának jelentősége ab-

Törökország fontos elhatározásokra készül

Isztambul. Ugy látszik, hogy igen csekélyek a kilátások arra, hogy Törökország távolítsa magát az európai viszálytól. Azt hiszik beavatott körökben, hogy az angol követnek Londonból való visszaérkezése után új elhatározások történnek és ezek a háborút fogják jelenteni. Ez különösen akkor áll be, ha a szövetségesek Norvégiában győzelmet aratnak. (Rador.)

Ankara. A török kormány hadbíróságokat állított fel, amelyek mint rögtönítélő bíróságok a kémkedési, hamis hírek terjesztési, katonai titkok elárulása miatti bűnügyekben ítélni keznek. A bíróságok az igazolt esetekben csak a törvény maximális büntetését alkalmazhatják. A vádlottak helyzetét súlyosbítja az a körülmény is, hogy az ítéletek ellen nincs felebezés, azok azonnal hatályba lépnek és végrehajthatók.

Isztambul. A török rendőrség csütörtökön letartóztatta Siri Belioğlu volt képviselőt és gazdasági minisztert. Belioğlu azzal vádolták, hogy névtelen leveleket terjesztett, amelyekben élesen bírálta a kormány politikáját és főleg az angol-francia-török segélynyújtási egyezmény ellen fejtett ki propagandát. Belioğlu átadták a hadbírósnak. A la-

Házkutatás Sztójadinovics volt jugoszláv kormányelnök lakásán

Belgrád. (Rador.) Sztójadinovics Milán volt miniszterelnök lakásán a rendőrség tegnap házkutatást tartott. Az eset nagy feltűnést keltett politikai körökben.

Az Avala ügynökség jelentése szerint nemcsak Sztójadinovics volt miniszterelnöknél, hanem az általa alapított szerb radikális párt helyiségeiben, továbbá két volt miniszternél, Stosjivitsnál és Jankovits Milánnál is tartottak házkutatásokat, ugyancsak Jankovits Radolje volt albániai jugoszláv követnél is. A beérkezett jelentések szerint sok propaganda anyagot foglaltak le, ami arra mutat, hogy Sztójadinovicsék akciót folytattak a mostani kormányrendszer ellen.

London. (Rador.) A Reuter iroda jelenti: A jugoszláv kormány elhatározta, hogy a legszigorubb intézkedéseket lépteti életbe a gyanus külföldiek ellen. Tegnap és tegnapelőtt többszáz külföldi állampolgárt arra utasították, hogy haadéktalanul hagyják el Jugoszlávia területét.

Belgrád. (Rador.) Az Avala ügynökség jelenti: A jugoszláv lapok közlik a minisztertanácsnak azt a rendeletét, amely a Jugoszláviában tartózkodó idegenek fokozottabb ellenőrzésére vonatkozik. Az első szakasz értelmében az idegenek csak azon helyiségekben lakhatnak, amelyre belépési vizumuk jogosítja. Lakhelyváltoztatás csak a fővárosi

ban áll, hogy Amerika megakadályozza Japán déli terjeszkedését. Az USA-nak és vezetőinek tudniuk kellene, hogy ez a magatartás csak arra jó, hogy izgassa a japán népet.

Japán állásfoglalás Hull nyilatkozata ellen

Tokió. (Rador.) A japán lapok a moszkvai japán nagykövet és Mukoain szovjetnépbiztos megbeszéléseivel kapcsolatban annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a szovjet minél teljesebb közeledést óhajt megvalósítani Japán irányában. Karbinban április elsején japán-orosz konzuli találkozó volt és Mandzsukuoiban ezt a találkozót a szovjetnek Mandzsukuohoz való közeledésének tekintik. Előreláthatólag diplomáciai megegyezés jön létre a szovjet és Mandzsukuo között az összes fölvetett kérdésekben.

Cordell Hull nem jelölteti magát az elnökválasztáson

Newyork. Cordell Hull, az Egyesült-Államok külügyi államtitkáráról az utóbbi időben többször az a hír terjedt el, hogy jelölteti magát az ez évben megtartandó elnökválasztáson. Cordell Hull pénteken ezzel kapcsolatban nyilatkozatot adott a sajtó munkatársainak és közölte, hogy a róla terjesztett hír nem felel meg a valóságnak és kijelentette, hogy nincsenek politikai ambíciói.

pok a letartóztatással kapcsolatban közlik, hogy a volt miniszter az utóbbi években gyak-

2-3

ARTIN

dragée
biatosan hat

ran tartózkodott Németországban és Szovjet oroszországban.

rendőrség engedélyével lehetséges. A második szakasz szerint az idegenek kötelesek lakhelyükre való megérkezésük után legkésőbb 12 órán belül vagy pedig a határátlépés után legkésőbb 36 órán belül személyesen jelentkezni a helyi rendőrségen és bemutatni személyazonosságukat igazoló irataikat.

A kisebbségek iránti megértésre hívta fel Vaida a román közvéleményt

Bucurestiből jelentik: A képviselőház pénteki ülésének megnyitása után a céhtörvény vitáját folytatták. Valeriu Pascu képviselő beszédében megvizsgálta azokat az okokat, amelyek ezt a törvényjavaslatot a parlament elé jutatták. A céhtörvényt kellő időben hozták, — hangsúlyozta a képviselő. Az ülést ezután felfüggesztették, majd újbóli megnyitáskor Nistor miniszter felolvasta azt a királyi kéziratot, amellyel a törvényhozás házalet bezárják. Ezután Vaida Voievod Alexandru dr. elnök emelkedett szólásra és rövid beszédben kö-

Olasz vélemény az orosz—jugoszláv kapcsolatokról

Róma. Az olasz közvélemény nagy érdeklődéssel fogadta a szovjet—jugoszláv kereskedelmi kapcsolatok felvételéről szóló híreket. A lapok azt írják, hogy ez a most kialakulóban lévő viszony Olaszországra nézve semmit sem jelent. Belgrádi felfogás szerint a kereskedelmi kapcsolatok felvétele esetleg bevezetője lesz a politikai összeköttetés megteremtésének. Olasz politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy a jugoszláv—szovjet megbeszélések német befolyásra kezdődtek.

Meghosszabbították a magyar kormánynak adott felhatalmazást

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház ma ülést tartott, amelyen csakis Teleki Pál gróf miniszterelnök előterjesztését tárgyalták a kormánynak adott kivételes hatalom újabb meghosszabbításától. Hosszabb vita után a képviselőház nagy többséggel elfogadta az előterjesztést és a kivételes hatalmat újabb négy hónapra meghosszabbította.

Beszédel mondott Göbbels dr. Hitler születésnapja alkalmából

Berlin. Göbbels dr. birodalmi propagandaügyi miniszter Hitler birodalmi vezér és kancellár születésnapja alkalmából pénteken este beszédet mondott. Göbbels dr. azt hangsúlyozta, hogy minden olyan kísérlet csufos kudarcot vallott, amellyel azt igyekeztek elérni, hogy a népet elválasszák vezérével. A Führer szava és óhaja parancs a nép számára, — mondotta a propagandaügyi miniszter.

Az angol és francia nagykövetelek Ciano olasz külügyminiszternél

Rómából jelentik: A váltakozó erővel folyó sajtókampány közepette sem változtak meg semmiben a hivatalos kapcsolatok a nyugati hatalmak és Olaszország között. Francois Poncey római francia nagykövet és Noel Charles angol nagykövet szerdán hosszasan tárgyaltak Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. Ugy tudják, hogy ezek az eszmecsere még folytatódni fognak.

„URANIA“: mindig vezet.
TELEFONELÖVET: 12-32. SZÁM

Alexander Newsky és Orosz-tatár hadjárat

Pótműsor: Bábszínház és Híradó jó gyermekek ajándéka!

3-kor mérsékelt árakkal

5, 7.15, 9.15 órákor. — Az orosz ilmgyártás remeke!

Szebb kiállítás, melódiaúsbabb zenéje
11 m mag nem volt. 100 000 ember véres
harca. Moszova és Novgorod pusztulása

Megjelent az orvos-kollégium megszervezéséről szóló törvény

Milyen esetekben küldhetők fegyelmi bizottság elé az orvosok — Egy havi határidőt kaptak a beiratkozásra azon orvosok, akik még nem tagjai a kollégiumnak

A Monitorul Oficial április 17-iki száma közli az orvoskollégium megszervezéséről szóló törvényt. Eszerint

az orvosi kollégium az a hivatalos szerv, amely az orvosi kar érdekeit képviseli, biztosítja ennek a hivatásnak előrehaladását és megőrzi az orvosi kar presztizsét az állam nemzeti életének kérésére belül a nemzet magasabb érdekeinek szem előtt tartásával.

A törvény értelmében az orvoskollégium közjogi személyiség, amely magában foglalja az összes orvos- és sebészdoktorokat, akik az országban laknak és, akik az orvosi hivatás gyakorlására vonatkozó engedéllyel rendelkeznek.

Az orvoskollégium feladatai a következők: a) ügyel az orvosi kar szervezéséről szóló törvény és egyéb rendelkezések intézkedéseinek végrehajtására. 2. támogat minden olyan mozgalmat, amely az orvosi kultúra előrehaladását szolgálja 3. megállapítja azokat a szabályokat, amelyek alapján az orvosi tiszteletdíjakat megszabják és megállapítja a magánintézmények alkalmazásában levő orvosok minimális fizetését. 4. a felek kölcsönös megkeresése alapján döntőbíróként szerel az orvosok és a magánintézmények, valamint magánélelmezők között felmerülő nézeteltérések ügyében, 5. olyan intézményeket létesít és támogat, amelyek az orvosok és családtagjaik nevelését célozzák, 6. együttműködik az illetékes hatóságokkal az egészségügyi problémák megoldásában.

Csak azok az orvosok gyakorolhatják hivatásukat, akik tagjai az orvoskollégiumnak. Kötelessék belépni a kollégium tagjai közé a köztisztviselő-orvosok is, még abban az esetben is, ha egyébként magángyakorlatot nem folytathatnak a törvény tilalma következtében.

Azokat, akik ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget a büntetőtörvénykönyv 589. szakasza, valamint a jelen törvény értelmében megbüntetik.

Az orvosok a kollégium azon megyei tagozatánál kell, hogy beiratkozzanak, ahol hivatásukat gyakorolják. A beiratkozási kérvényt a megyei tagozatnak 30 napon belül el kell intéznie. A

fellebbezéseket a tagozat határozata ellen a legfelsőbb orvostanácshoz lehet beadni 10 napon belül.

Ez a legfelsőbb tanács ugyancsak 30 napon belül köteles dönteni és ennek határozata ellen

a legfelsőbb semmítőszékhez adható be fellebbezés módjában.

A semmítőszék a kérdéseket nem csak formai részét, hanem érdemi részét is tárgyalja. Abban az esetben, ha a megyei bizottság vagy a legfelsőbb bizottság a kérvényeket 30 napon belül nem intézi el, az érdekelték közvetlenül a semmítőszékhez fordulhatnak kérésükkel.

Ahoz, hogy valaki az orvoskollégium tagja legyen, a következő feltételeknek kell, hogy megfeleljen:

- a) román állampolgár legyen, b) polgári jogai birtokában legyen, c) doktori oklevele legyen az orvostudományban és sebészetben és az orvosi hivatás gyakorlására vonatkozó engedély birtokában legyen, d) ne üzzön kereskedői, győgszerész vagy pedig olyan foglalkozás, amely orvosi méltóságát sérthetné. Nem lehetnek tagjai az orvoskollégiumnak azok akiket elzárásra, vagy pedig polgári jogaik elvesztésére ítélték.

Az orvosok külön szakmai könyvecskéket kapnak majd és külön jelvényt viselhetnek. A törvény értelmében az orvosok kötelessék eleget tenni a jelen törvény rendelkezéseinek, valamint az illetékes hatóságok által kiadott rendelkezéseknek, rendszeresen kell fizetniük a tagdíjakat és

hivatásukat rendszeresen csak azon a helyen gyakorolhatják, ahol letelepedtek.

Kivételet képeznek a fürdőorvosok vagy azok az esetek, amikor valakit orvosi konziliumra hívnak.

Az orvosi kollégiumok központja Bucarestben működik.

Az orvoskamara választmányi örködik a megye területén az orvosi hivatás gyakorlása, valamint az orvosi kar presztizsének megőrzése fölött. A választmány havonta legalább egyszer kötelességszerűen ülést tart.

Olyan esetekben, amikor az orvosok valamilyen szakmai vétséget követnek el, fegyelmi bizottság kélik felletük, amely minden egyes megyei orvoskollégium mellett működik. A fegyelmi bizottságnak két orvos-tagja és két póttagja van, akiket a közgyűlés választ meg három évi időtartamra. A bizottság elnöki tisztségét a törvényszéki főelnök tölti be. Az orvoskollégiumok központja mellett is működik egy központi fegyelmi bizottság. A központi szervek közé tartozik egyébként a legfelsőbb orvostanács, valamint a végrehajtó bizottság is.

A legfelsőbb tanács ellenőrzést gyakorol az orvosi hivatás gyakorlása fölött.

A megyei kollégiumok fellelmenthők mindazokat az ügyészségen, akik jogosulatlanul orvosi gyakorlatot folytatnak és ezektől kártérítést is kérhetnek. Jogosulatlan orvosi gyakorlat alatt azt értik, ha valaki rendszeresen gyógykezeléseket végez, orvosságokat ajánl, vagy pedig sebészi műtéteket hajt végre, anélkül hogy orvos lenne.

Abban az esetben, ha valamely orvos eltérne törvényes kötelezettségeitől és erről a kollégium elnöke jelentést kap, egy választmányi tag kap megbízást az ügy kivizsgálására. A választmányi tag meghallgatja a szóban lévő orvost, jelentést készít és

az elnök dönt ennek a jelentésnek alapján, hogy

A fegyelmi eljárás módjai

Szakmai jellegű vétségek a törvény szerint a következők: a) az a tény hogy egy orvos rendszeresen más helyen is gyakorolja hivatását, mint abban a helységben és megyében, ahol letelepedett és amelynek kollégiumához tartozik, b) két, vagy több rendelője van; kivételt képeznek a magánklinikák és szanatóriumok, c) olyan reklám, amely nem egyeztetett össze az orvosi hivatással, mint például: közvetítők felhasználása, olyan hirdetések az újságokban, amelyek ellenkeznek a végrehajtási utasításban megállapítandó szöveggel, valamint anyag célzattal tartott előadások és szétküldött körlevelek, d) az a tény, ha nevnevezett titkos orvosságokat ajánlanak, vagy pedig, ha javaslatot tesznek a betegek arra, hogy hol szerezzék be az orvosságot, e) más szövegi és méretű cégtáblákat használnak, mint amilyeneket a központi végrehajtó bizottság megállapít, f) más specialistanak nevezi magát egy orvos, mint amilyen specialitások szokásban vannak és mint amelyeket a törvények elismernek, g) olyan címetek használ, amelyekkel törvényesen nem rendelkezik, h) törvényes felhatalmazás nélkül kiszolgált szakmai titkokat, i) nem fizeti a kollégium szervei által megállapított díjakat.

Magieru Andrei dr. ortodox püspök husvétii pásztorlevele

Magieru Andrei dr. aradi ortodox püspök a husvétii ünnepek alkalmából most adta ki pásztorlevelét, amelyet a püspökséghez tartozó templomokból a szószékről hirdetnek ki a híveknek. Az aradi görög keleti főpásztor mély gondolatokkal élke husvétii pásztorlevele a lélek és test halála közötti különbséget tárja fel.

— Az emberiség mindig nagyon várja a tavaszt, a természet újjászületését — írja Magieru püspök a pásztorlevelében, — és annál inkább várjuk, minél hosszabb, nehezebb volt a tél. Földi életünkben minden évben tavaszt jelent a természet ébredésén kívül a Megváltó feltámadásának megünneplése is. Ilyenkor a földöntúli életre, a hajál és a feltámadás utáni örökkévalóságra gondolunk. A Szentírás is kétféle halálról és két féle feltámadásról, a test és a lélek feltámadásáról beszél. A test halandó, a lélek halhatatlan. A test elmulása a bűn következménye, de a hajál nem jelent mást, mint a léleknek a testtől való időleges elválását. Az emberi test halála miatt azonban nem szabad

busszúnunk, mert a Szentírás szerint ez azt jelenti, hogy az ember többé nem vétközhet. A földi hajál, a test halála mulandó, a pokol tüze azonban örökkévaló, az utolsó ítélet előtti feltámadásnak tehát csak azok örülhetnek majd, akik bűn nélkül tiszta lélekkel hajhaltak meg. Nem a test halálától, elmulásától féjünk tehát, hanem a lelkünk megmenekülésére gondoljunk, hiszen a Megváltó is éretünk, vétkes emberekért feszítette magát keresztre. Az Istenben való hit képezi a hidat a földi és túlvilági élet között.

A husvétii pásztorlevél végén a püspök rámutat arra, hogy a román nép lelkében mindig mélyen gyökerezett a vallásosság s épen ezért felelősen figyelmeztet arra, hogy a jelenlegi nehéz időkben különösen nagy áhítattal kell imádkozni, hogy a veszedelmek miegőbb muljanak el. Összetartásra és vallásosságra, az Uralkodóért és az országért való imádkozásra hív fel a hívek figyelmét, akik most készülnek a husvétii ünnepekre.

A Budapesti Nemzetközi Vásár

igazolványai megérkeztek

Felutazás: április 16—május 5.
Visszautazás: április 27—május 16.

Előzetes vizum, vasutijegy és felvilágosítások: a

Wagons-Lits//Cook

menetlegirodában, Arad, Minorita-palota

az orvost a fegyelmi bizottság elé küldték, vagy sem,

A fegyelmi bizottság ülései nem nyilvánosak. A fegyelmi bizottság előtt az orvos akár egyedül, akár pedig egy kollégája vagy ügyvéd segítségével védekezhetik. A fegyelmi bizottság határozatait meg kell indokolni. A bizottság határozata ellen 15 napon belül adható be fellebbezés a központi fegyelmi bizottsághoz. A központi fegyelmi bizottság határozata ellen a semmítőszékhez adható be fellebbezés.

A fellebbezés felfüggeszti a határozat végrehajtását.

CORSO: MA 3, 5, 7, 15 és 9, 15 órákor.

CAMILLA HORN, YTA RINA, LENY MARENBACH, IVAN PETROVICH, WERNER FUESTERER

„Rioi leánykereskedők”

Aktuális hirdetés!

KAMARA SZINHÁZ

Szombaton 9 órákor:

„Játék a kastélyban”

Vasárnap:

3 órákor: „A feleség” Bókay-vígjáték, olcsó helyárrakkal

6 órákor: „Játék a kastélyban”, helyárrakkal

9 órákor: „Klotild néni” Vaszary-bohózat, olcsó helyárrakkal

Meghalt Schratt Katalin

A császári Bécs egykori színházvilága tündöklő csillagának élete A művésznő hietzingi villájában nem vették tudomásul, hogy az utolsó husz esztendőben megváltozott a világ — Schratt Katalin Ferenc József halála után is úgy élt, mint a császár életében — Legendák, amiknek nem volt semmi alapjuk —

Írta: Paál József

Bécsből jelentik: Schratt Katalin, a bécsi közönség egykor körülrajongott és ünnepeit színésznője, szerda éjjel, 87 éves korában elhunyt.

(COPYRIGHT by József Paál, Utánnemzés tilos).

Schratt Katalin, a bécsi Burgtheater egykori művésznője kereken huszonegy évvel élte túl *Ferenc Józsefet*...

Bécsben, a Kärntnerringen, abban a palotában, amely egykor a monarchia egyik legjavallérabb mánásának, báró Königsarter Hermannak a tulajdona volt és amelyet 1908. januárjában kapott ajándékba a császártól a Burgtheater művésznője, Schratt Katalin életének nvolcvannvolcadik esztendejében a halálát ugyanaz a betegség okozta, amelyik pont tot tett a császár életének végére.

Mindkettejük halálának tüdőgyulladás volt oka...

A november hónap nagy szerepet játszott a kettejük életében: 1883. novemberében tapsolt először *Ferenc József* a Burgtheaterban az akkor 20 esztendőes Schratt Katalinnak, aki a „Tündérkezek” című vígjátékban Heléna szerepét játszotta. *Az akkori Bécs művészi világa nem ismerte még a sztár-rendszert, a Burgtheaternak nem voltak sztárijai, honem nagyszerű ensemblementje és ebben az együttműködésben remekel illett bele az egyszerű, keresztény és természetesen modoru Chaterine Schratt, aki — Bécs kritikusaiknak legnagyobb felháborodására — még a klasszikus darabokban is hamisítatlan „wienerisch” dialektussal beszélt.*

1885. novemberétől 1916. novemberéig, tehát pontosan, talán napra is harmincegy esztendőig tartott az a barátság, amelyről ezerévi legenda kering szerte a világban mindenfelé.

Schratt Katalin és a császár

Amíg a császár élt, mindennap félnégykor kelt fel a hietzingi villa házanépe, mert ekkor kellett frissen elkészíteni a reggelihez a „kuglófot” és mostanában is félnégykor kelt fel mindenki a villában, a különbség a régi és a mai állapot között mindössze annyi volt, hogy azt az időt — háromnegyed héttől nyolcig — amelyet egykoron a császár társaságában töltött el a művésznő, most arra szánta, hogy a templomokat látogassa Bécsben.

Az a legenda — évek óta kísért ez a világ sajtóban — hogy Schratt Katalin nagy nyomorral küzdött, nem egyéb kitalálásnál. Igen, hogy Schratt Katalin vagyon — a császár végrendeletében nem hagvott neki semmit és az összeomláskor egymillió korona volt a Kreditanstaltban Schratt Katalin nevére, ezt a pénzt még Erzsébettől kapta ajándékba akkor, amikor a század elején beteg volt a császár és a művésznő önfeláldozóan ápolta őt — a devalvációról elértéktelenedett, de a művésznőnek olyan hantasztikus értékű ékszerai maradtak meg, hogy évenként egy-két darabot kellett eladni ahhoz, hogy régi életstandardját változatlanul fenn tudja tartani.

Ezeknek az ékszereknek ugyszólván egész leltárjegyzékét átnéztem. Talán ma nincs is ékszerész, aki meg tudná fizetni azt a háromszáz darab gyöngyből álló colliert, amelyet Ferenc József ötven éves uralkodásának karácsonyán adott Schratt Katalinnak, mert Schratt Katalin volt a császárnak egyetlen barátja...

Ezt a barátságot csak lélektanilag lehet megmagyarázni...

Ferenc József a maga birodalmának legszorgalmasabb munkása volt. Emellett szinte túlzásba vitt lelkiismeretességgel kezelte az eléje kerülő aktákat. Dolgozott — ahogyan

azt nálunk az Alföldön mondják — látástól valóig. Emellett semmi szórakozása a világon nem volt, a zene nem érdekelte, könyveket nem olvasott, a kártyát még csak nem is ismerte. Azok a legendák, hogy ez vagy az az ur tartozott barátai köréhez és hogy ezzel vagy azzal az urral játszott esténként tarokkót, a fantázia birodalmába tartoznak. Szenvedélyes vadász volt, de a vadászat megszűnt abban a pillanatban szórakozás lenni a számára, amikor nem azokat hívta meg a vadászatra, akiket meghívni szeretett volna, hanem azokat, akiket meghívnia politikai érdekből célszerűnek látszott.

Miről beszélgetett minden reggel a császár egyetlen barátjával?

Schratt Katalin jelentette neki a szórakozást. *Schratt Katalin volt a számára az, aki kiragadta őt naponta mástól, néha két és fél órára Schönbrunn, a Burg és az ischli Kaiservilla édesen unatkozható levegőjéből.*

Harmincegy esztendőn keresztül minden reggel májustól októberig, kivéve azokat a hónapokat, amikor az udvar Ischlben tartózkodott, a schönbrunni kastély hátsó lépcsőjén, ulánus őrnagyi uniformisban, az utolsó esztendőben kard nélkül, vékony lovaglópál-

Schratt Katalin — a hírforrás

Schratt Katalin Hietzingben igen nagy házat vitt.

Harminc-nyolcvan ember volt nála minden délben ebédre, kivéve, ha Ferenc József, vagy Erzsébet ültek asztalánál. Vacsorára soha vendéget nem látott, mert — kivéve, ha szerepe volt, de az utolsó években már alig játszott — este egyedül egy bögre kávét ivott meg és ebbe a reggeli megmaradt kuglófot aprította. Délben azonban az asztalánál ült Bécs művészvilágának ugyszólván minden számottevő tagja. *Vendégei sorából még a félvilág se hiányzott. Színészek, színésznők, írók, gáláns kalandjaikról híres katonatisztek itták a pezsgőjét és szívták Havannáit.*

Házasság, amely nem az égben kötött

Schratt Katalin ifjkorában szerelmes volt. Nagyon szerelmes, Alexander Girardi, Bécs egyik legnevesebb művésze volt szerelmének tárgya, már ki is volt tűzve kettejük házassága, amikor Girardi felöltöjének a zsebében a kíváncsi Katalin megtalálta Odillon Helén szerelmeslevelét és ezzel a házasság füstbement. *Schratt felejtetni akart, Temesvárra hívták meg vendégszerepelni, el is utazott ide, Temesváron ismerte meg Kiss Miklóst, a Bánság egyik leggazdagabb urát, az 1849. október hatodikán Aradon kivégzett Kiss Ernő vértanu fivérének fiát, — a Kiss-családnak akkor harminchétezer holdas birtoka volt a régi monarchia legdusábban termő földjén — Kiss Miklós megkérte a kezét és a szerelmében csulódott Schratt Katalin igent mondott.*

A házasságának története regényes és szomorú és nem fér el egy riport keretében.

Egyetlen gyermeke van, ittebei Kiss An-

cával a kezében, elindult a lainzi állatkert-pálmaházainak üvegfalja mellett a schönbrunni park kerítése felé — a császár. A padokor mindenféle bécsi polgárok ültek, Kronenzeitunggal a kezükben és tisztelettel hajtottak fejét az uralkodónak. Aztán olvasták tovább az újságot.

...Békés bécsi polgárok: valamennyi de- tektiv...

A császár a schönbrunni park kerítésénél egy kicsiny kapujához ment, kulcsot húzott ki a zsebéből és kinyitotta a kaput. A másik oldalon, a Maximgasseban aztán bezárta újra, elment a sarokig, itt befordult, kinyitotta a Gloriettgasse 9. szám villájának a kapuját és bement a villába.

Ha szép volt az idő, a terrazon, ha boros volt, a hallban már terítve volt az asztal a reggelihez. Teát, friss kuglófot, frissen szedett földiepret tejszinhabbal szerviroztak. Csak ketten ültek az asztalnál: Schratt Katalin és az uralkodó. A reggeli nem tartott tovább tíz percnél, utána a császár kiment az udvarba, ott öt percig fel és alájárt egyedül és megvárta, amíg Schratt Katalin kalapot vesz magára. Öt perc múlva kijött a művésznő is, azután elindultak ketten a kiskapun át parkba, nyolc óráig sétáltak, nyolckor a császár a művésznőt visszakísérte a kapuig, kezét csókolt neki, visszafordult és bement a dolgozószobájába, ahol ebben az időben Montenuovo herceg, Mária Lujza unokája, majd Paar és Bolfras tették meg szokásos jelentésüket.

Miről beszélgettek Ferenc József és Schratt Katalin harmincegy esztendőn keresztül minden reggel a schönbrunni park egvenesrenyirt sétányain? A krónikás már ezt is tudja.

Ennek a vendéglátásnak megvolt a maga oka: ezek a vendégek mindennap referáltak a bécsi pletykáról. *Schratt Katalin mindennap tudta, hogy kinek kivel kezdődött és kinek ki vel végződött viszonya. Schratt Katalin mindennap informálták a vendégei, a bécsi kasznók kulisszámögötti traccsairól. Schratt Katalin tudta meg elsőnek, hogy Szemere Miklós mennyit nyert a Potoczky gróftól és hogy Ottó főhercegnek mitéle kalandja történt a Hotel Sacher lépcsőházában egy angol lady-vel.*

Másnap reggel — kondenzáltan — azt mesélte el a császárnak, amit előző délben a vendégeitől kitudott.

tal, aki a bárói címet kapta és akiről a bécsiek még ma is azt tartják, hogy a császár fia. Láttam báró Kiss Antal képét és mellette Schratt Katalin elhunyt férjének a fotográfiáját. A kép annyira hasonlít egymáshoz, hogy Ferenc Józsefet igazán nem lehet „meggyanusítani.”

A házastársak különváltak, de nem váltak el. Kiss Miklós gyakran látogatta meg feleségét. Ha Bécsben járt, a Grand Hotelben lakott, Lainzban a kórházban halt meg és amikor halálos ágyához hívták a hitvesét, Schratt Katalin azt üzenté vissza:

„Mondják meg neki, hogy most nem mehetnek, mert a császárt várom. Majd délelőtt odamegvelek.”

Amikor délelőtt elment a kórházba, ittebei Kiss Miklós már halott volt...

Egy apáca fogta le a szemét...

Tüdőgyulladásban halt meg...

FORUM FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 20—10. PREMIER!

GORILLA

A főszerepben: LUGOSI BÉLA — A S RITZ TESTVÉR — LIONEL ATWILL — ANITA LOUISE.

UJ FOX-HIRADÓ A LEGUJABB HÁBORUS ESEMÉNYEKKEL.

Ma: 5, 7.15 és 9.30 órákor.

3-kor matiné olcsó helyárrakkal.

Eljárulásig és megpukkadásig kacagató új bűnügyi bohózat, az amerikai filmgyártás szenzációja.

ARADI KOZLONY

• telefon: 14-31. sürgőnyelmi: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár... 840 lei // Negyedévre 210 lei
Hónapos... 420 „ // Egy hó: apra 70 „

Szántó György új regénye

Néhány nappal ezelőtt jelent meg Szántó György, a kiváló aradi író legújabb alkotása, az „Eliljant évek”, az Uj Erdélyi Könyvek sorozatában. Legújabb művének megjelenése alkalmából Szántó György a következőkben számol be új regényéről az Aradi Közlöny olvasóinak:

— Még 1936-ban jelent meg — mondotta — „Fekete éveim” című önéletrajzom. Ennek megírására annak idején két szempont vezetett. Először is bele akartam ösztönözni világítani egy vak ember lelkivilágába, amelyről az olvasóközönség azért nem értesülhet és nem jöhet magának tisztá képet, mert a világítók között kevés az író, aki a vakok lelkivilágát oly mértékben tárhatja fel, hogy azt teljesen és pontosan visszaalkotózhassa. A valóságot. A másik szempontom egy írói lélek fejlődésének ismeretése volt. És örömmel állíthatom, hogy nem irtam hiába ezt az önéletrajzot, mert az olvasók, az azóta eltelt négy év alatt nagyon sokszor fordultak hozzám levelekkel, barátjúnak tekintettek és oly bizalommal írtak nekem, mintha régi ismerősök lennének. És az volt legfőbb örömöm írói pályámon, hogy ezek az ismeretlen emberek talán többet kaptak az én leplezett önéletrajzommal, mint a régi ismerősök. És az volt legfőbb örömöm írói pályámon, hogy ezek az ismeretlen emberek talán többet kaptak az én leplezett önéletrajzommal, mint a régi ismerősök.

— „Fekete éveim” — folytatta Szántó György — megvakulásom évétől, tehát 1921-től 1931-ig foglalja össze emlékeimet. Azóta ismét egy évtized telt el és én a közeljövőben újra szükségét éreztem annak, hogy lelki emlékeimről írtam eliljant évek című regényt. Ismét megírtam öt év történetét, amelyek közül az ezerkilencszázharminckettes és ezerkilencszázharminchármas évek jelennek meg most.

— Azért jelentettem meg ezt a két évet külön — mondotta tovább a vak író — mert gyermekemlékeimre kajandozok bennük vissza. Vágújhegy, Lugos és Esztergom: ez a három város őrzője legboldogabb éveimnek. Az egyik felvidéki, a második erdélyi és a harmadik dunántúli város. Jellemben teljesen eltérnek egymástól és talán a három olyan különböző városipusból alakult ki az én lelki arcom. Szerepüket csüggök most is a három város emlékeikaján. Sokszor járok álmaimban. képzeletben a három város temetőjében és a még élő ismerőseim sorsa most is úgy érdekel, mintha mindennapos vendégeim volnának, pedig valójában már évtizedek választanak el tőlük.

— Ennyit mondhatok az „Eliljant évek”-ről — fejezte be ismertetését Szántó György.

Barátságos kézfogás után elbucszunk. Távozás előtt még egy utolsó pillantást vetünk a szobák falait díszítő pompás festményekre. Ezeket még a látó Szántó György alkotta. A festőművész, aki ma már csak a lelki élet képét vetíti papírosra a színezett ecsettel: az író tollal. S a fekete tinta színezés, csillogóvá válik, amikor a lezárt szemek ködfátyján keresztül a gyermekek tavolodó, de soha el nem múló emlékek között kutat. S ha megérem a toll: csak végtelen örömben teszi.

OELLERT LASZLO

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

— Diszbed a Londonban tartózkodó román gazdasági bizottság tiszteletére. London. (Rador.) Az angol kormány a Carlton-szállodában ebédet adott a Londonban tartózkodó román gazdasági bizottság tiszteletére. Az ebéden résztvevő Butler külügyi államtitkár, Tilea londoni román követ, a román delegáció tagjai, a különböző minisztériumok magasrangú tisztviselői és számos angol előkelőség, akik a Romániával való kereskedelmi összeköttetésben érdekelve vannak.

— A Straja Tari díszelőadásán megjelent Mihai nagyvajda és Tatarescu kormányelnök. Bucuresti. A Straja Tari tegnap díszelőadást tartott a Nemzeti Színházban. Az előadást Mihai nagyvajda, Tatarescu miniszterelnök, Valda-Voevod királyi tanácsos, Gafencu külügyminiszter, Sidorovic országörparancsnok, Toni közoktatásügyi államtitkár és más előkelőségek, a diplomáciai kar számos tagja, a külföldi lapok tudósítói és újszerkesztői megjelenésükkel tisztelték meg. Az ünnepséget II. Carol védnöksége alatt rendezték. Színre került a „Feltámadási üzenet” című háromfelvonásos alkalmi darab, ezenkívül bemutatott országör-jeleneteket, husvét jeleneteket, nemzeti táncokat, stb. A szereplő országöröknek igen nagy sikerük volt.

— Warmspringbe utazott Roosevelt elnök. Washington. (Rador.) Roosevelt elnök tegnap este Warmspringbe utazott, ahol 10 napig tartózkodik. Különvonalat áll rendelkezésére, hogy azonnal visszatérhessen Washingtonba, ha az európai helyzet alakulása ezt szükségessé tenné.

— A CFR ismét megkezdte a tehergépkocsi fuvarozást. A CFR újra megkezdte a menetrendszerű tehergépkocsi fuvarozást az ország több utvonalaán. Arad viszonylatban az ország összes nagyobb városába lehet árukat szállítani az érvényben lévő feltételek mellett. A fuvardíj tonnáként és kilométerenként öt lej, vagyis minden megkezdett 10 kilós súly után kilométerenként öt bani. A fizetéshez hozzájárul a kétszázalékos illeték.

Nyári vidonság — műsörte

A kegyváltás terén korszakalkotó újítást telet egy német találmány, amelyet az IG Farbenindustrie értékesít. Vegyi szintézis útján olyan mesterséges sörét sikerült előállítani, amely több tekintetben felülmúlja a díszsörte tulajdonságait. Ez az újítás a német önellátásra irányuló törekvések szempontjából különösen nagyjelentőségű. Hiszen a német sertésenyésztés fejlesztése ellenére is eddig évről-évre igen nagy tételekben hozták be külföldről sörét 1938-ban például 63 millió márka értékben. A műsörte gyártása még ezen a nyáron megkezdődik. A házi használatra szánt hal-fogyó- és sörölők számára olyan szintetikus sörét gyártanak, amelynek még a 100 fok Celsius hőség sem árt s amely a vízben azva nem puhul. Ugyanakkor megindul a vegyi célokra szánt kefék gyártása is. Ezek előnye, hogy az alkohollal, olajjal, zsírokkal és lúgokkal, sőt még a fémionított só- és kénsavoldatokkal szemben is ellenállóak maradnak.

— Házasság. Rosenzweig Klári (Arad), Merksamer Aladár (Satumare) f. hó 21-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket a neológ hitközség rabbihivatalában.

Uj fűszer- és csemegeüzlet

Értesitem az i. t. vásárlóközönséget, hogy Str. Eminescu 6. sz. alatt a görög katolikus palotában (át.árház) fűszer- és csemegeüzlet nyílt ottam. — Szíves pártfogást kér
RUSSU ILLES

— BUDAPESTI ELŐADÁS TARTÁSÁRA KAPOTT MEGHÍVÁSTI GYERGYAI ÁRPÁD ORVOSTANÁR. Csútról—Kolozsvárról jelentik: A magyarországi tüll-orr- és gégeszakorvosok május végén tartják meg szokásos évi naggyűlésüket Budapesten. E gyűlésre dr. Gyergyai Árpád kolozsvári orvostanár, a kiváló szaktekintély is meghívást kapott. Az európai nevű tudós az orr és garat érzéstelenítésének új, speciális eljárás módjáról fog előadást tartani amit Olasz- és Németországban, valamint Hollandiában már ismertettek.

Ez is kitogás

— Mari, tegnap megint egy férfit fogadtam a konyhában, pedig megtiltottam...!

— De nagyszagos asszony, hova vihettem volna? A szalonban vendégek voltak...

Aranyvásárlási bűnygyben nyomoznak az aradi hatóságok

Az aradi vádhatóságokat napok óta nagyarányú aranyvásárlási ügy foglalkoztatja. Néhány nappal ezelőtt jelentették, hogy az aradi állomás közelében egy helyiségben 300 ezer leji értékű arany cserélt gazdát. Miután köztudomásu, milyen szigorú büntetést von maga után az arany engedély nélküli árusítása, a hatóságok a legerélyesebben láptak hozzá az ügy kivizsgálásához. Kiderült, hogy egy hunyadmegyei gazdálkodó hozta Aradra a 300 grammot kitevő aranyat és adta el 300 ezer lejért három kereskedőnek. Az ügyben szereplőket előállították és most annak kiderítésére foylik a nyomozás, hogy hogyan jutott hozzá a hunyadmegyei gazdálkodó a nagyértékű aranyhoz és viszont a kereskedők miért vásárolták meg a Banca Nationalához be nem jelentett értéket. Az ügyben még érdekes fejlemények várhatók.

— A budapesti rendőrség erőlyes fellépése a rémhírtérjesztők ellen. Budapest. (Rador.) A rendőrfőkapitányság rendeletet adott ki, hogy a jövőben fokozott felügyeletet gyakorollanak a hamis hírek terjesztőivel szemben és tartóztassák le mindazokat a személyeket, akik hamis hírek terjesztésével az ország érdekeinek ártanak. Több ilyen egyén ellen már meg is indult az eljárás.

Pilisiné Böhm Elly vizsgázott kozmetikusnő

Arad, Bul. Regina Maria 17. — Telefon: 1178.

— Megszüntették Madgearu Virgij kényszer-lakhelyre utalását. Bucuresti. A belügyminisztérium jelenti, hogy Virgij Madgearu, volt miniszter kényszerlakhelyre való utalása április 18-án megszűnt.

— Horváth György cigányprimás temetése. Péntek délután kísérték utolsó útjára Horváth György cigányprimást, aki 57 éves korában hunyt el. Az elhunyt zenészt hatvantage zenekar kísérte a városon keresztül az Alsótemetőig, miközben Horváth György legkedvesebb nótáit játszotta. A temetőben Brunner Tibor hitoktató mondott gyászbeszédet.

— HA PESTRE UTÁZIK, ne mulassza el a SMART újságot (IV. Bécsi-ucca 9.) felkeresni, ahol minden külföldi különlegességet megtalál. Az újság olyan, mint egy ékszerdoboz. — csillog, ragyog, tündököl.

— Aradmegyei malom felebbezési ügye a törvényszék előtt a községi járulékos pótló ügyében. Az aradi törvényszék pénteken foglalkozott a szentannai malmalom felfolyamodásával. A szentannai malmalomra 1938. szeptemberében a község 1938. és 1939. évre 6608 lej járulékos pótlót vetett ki és ezenkívül 5400 lej őrzési díjat. A malmalom vezetősége megfelebbezte a kivételt a megyei felebbezési bizottsághoz, ahol azonban elutasították a felebbezést, mire felfolyamodással éltek az aradi törvényszékhez. A felfolyamodásban hivatkoztak arra, hogy a községnek nem volt jogában a belügyminisztérium külön felhatalmazása nélkül őrzési illetékekkel sújtani a malmalomot, tekintettel arra, hogy azt saját emberrel őrzik. A törvényszék a mai tárgyalás alkalmával a felfolyamodásnak helytadott és a kivételi jegyzőkönyvet megsemmisítette.

— Csempésztragédia. Sighetről—Máramarosszigetről jelentik: A Tisza-folyó a Szigetel határos Szarvasszó községben egy 35 év körüli, oszlásnak indult férfi holttestét vetette partra. A nyomozás megállapította, hogy az áldozat magyar állampolgárságú csempész, aki minden bizonnal csempészárut akart áthozni a Tiszán. Néhány nappal ezelőtt ugyanis a folyó még vékony jégréteg fedte. A csempész alatt az olvadó jég beszakadt és a vízbe zuhanna, megfulladt.

Egyenként harminckétezer lei városi segélyt kapnak a fargu-muresi felekezeti iskolák

Tg.-Mures—Marosvásárhelyről jelentik: A gyulafehérvári királyi helytartóságtól visszaérkezett Marosvásárhely város jóváhagyott költségvetése. A költségvetés összege 32 millió lei. Ebből az összegből a négy felekezeti fiúiskola egyenként 32.500 leit, a két leányiskola 32.000 lei városi segélyt kapott. A zsidó elemi iskolák együttesen 32.000 leit kaptak. 4200 leit juttattak a város minden felekezeti elemi iskolának a téli tejmozgalom megindítására. A költségvetés 40 ezer leit irányzott elő a református Vártemplom javítási alapjára, katolikus egyház épületeinek karbantartására pedig 20 ezer leit juttattak. Ugyancsak e célra 10—10 ezer leit kapott az evangélikus és az unitárius egyház is. Felemlítjük még az MSE és MTE sportegyesületeket, amelyek fejenként 10—10 ezer lei segélyt kaptak.

A jóváhagyott költségvetés folytán hamarosan elkezdődik Marosvásárhely tavaszi kiruházása is. Kijavítják az összes városi középületeket. Rendbe hozzák a közillemeheket és kijavítják a megrongált utburkolatokat is. A nagyalomás közelében egy négyszázezer leibe kerülő zuhanyfürdőt állítanak fel, amelynek az lesz a rendeltetése, hogy az idegenből érkező katonavonatok utasai elvégezhesék a kellő tisztálkodást. A városi vöröskereszt egyesület tagjai vállalkoztak arra is, hogy minden érkező katonavonatot utasait frissítővel látják el.

— Ward Price Bucarestben tartózkodik. Bucarestből jelentik: (Rador.) Ward Price, az ismert angol újságíró a fővárosban tartózkodik.

— Fodrászok és borbélyok figyelmébe. A munkafelügyelőség közlése szerint a borbélyok és fodrászok részére az alábbi húsvéti zárórát állapították meg: Április 28-án, húsvét első napján az érdekeltek műhelyek egész napon át zárva tartandók. Április 29-én, húsvét második napján a borbély- és fodrászműhelyek csak déli 12 óráig tarthatók nyitva. Április 30-án a műhelyek délután 3 óráig este 11-ig tarthatók nyitva és végül május 1-én teljes napi munkaszünet, az üzletek egész napon át zárva maradnak.

— WOLFF KÁROLY KIALLITÁSA. Vasárnap április 21-én nyílik meg Aradon Wolff Károly festőművész kiállítása a Kulturpalotában.

— Háromezer pengő pénzbüntetésre ítélték Matolcsy Mátyást. Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék 3000 pengő pénzbüntetésre ítélte Matolcsy Mátyás magyar országgvűlési képviselőt, a kormány és a törvényhozás megrágalmazása miatt. Matolcsy ellen háromrendbeli rágalmozás címén indult meg az eljárás, mert a legutóbb tartott beszámoló beszédében súlyosan bántalmazó kifejezésekkel illette a magyar országgvűlés két házát és a kormányt. Matolcsy a tárgyaláson tagadta a vádiratban hangoztatott kijelentéseket, amelyeket a vád szerint ő tett volna. A tanúhallgatások során azonban a vád beigazolódott. A bíróság az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

— Vallásos ünnepély a Mosóczy-telepi református imaházban. Folyó hó 21-én, vasárnap délután 3 órai kezdéssel a Mosóczy-telepi reformátusok vallásos ünnepélyt tartanak az Ivriann-ucca 6. szám alatti imaházukban. Ez alkalommal a 350 éves magyar bibliai emlékeknek meg és műsorukon a vasárnapi-iskolások gyermekek szavalatai és énekszámok szerepelnek. Ünnepélyükre mindenkit szeretettel hívnak és várnak.

— Az aradi hidvámok ügye a semmitőszék előtt. Ismeretes, hogy a város a múlt évben szabályrendeletet készített az aradi és a várhídon történő áthaladás alkalmával fizetendő illeték ügyében. A szabályrendelet ötödik szakaszát később oly értelemben módosították, hogy a hidvám-illeték fizetése alól mentesek a vagyonalan nyugdíjasok, valamint az utóhivatal tisztviselői. A szabályrendeletnek ezt a szakaszát többen keresettel támadták meg a temesvári közigazgatási táblánál, amely hatályon kívül helyezte a város vezetőségének a szabályrendelet fenti értelemben történő megváltoztatását. Felelőbizetés folytán az ügy a bucaresti legfelsőbb közigazgatási tábla elé került, amely ítéletében kimondta, hogy a kérdéses ötödik szakasz mentesíti a hidvám fizetése alól a tényleges állománybeli katonákat, akik minden különleges engedély nélkül haladhatnak át a hídon. Menteseik még ennek az illetéknek a fizetése alól a köztisztviselők, valamint a tényleges katonák családtagjai és az állami, megyei és községi vagyonalan nyugdíjasok. Ezek részére a város engedélyt állít ki. A legfelsőbb közigazgatási bíróság elvetette a nem vagyonalan nyugdíjasok hidvám-mentességére vonatkozó keresetét.

— Aradmegyei kereskedők ügye a rögtöntörzsi üzérkedési bíróság előtt. A városi gazdasági hivatal mellett működő áruzsora-bíróság csütörtökön több borosjenői kereskedő kihágási ügyét tárgyalta. Bontos Ioan közsébebeli kereskedő azért került a bíróság elé, mert megállapítás szerint a kenyeret a maximális árnál drágábban hozta forgalomba. A spekuláció-bíróság Bontos Ioant 700 lei pénzbírság megfizetésére kötelezte. Ugyan csak a kenyérnek a hivatalos árnál drágábban történt árubabocsátása miatt büntették meg 500 leire Lucuta Gheorghet, Kiss Bálintot és Reiner Kálmántól étel-olaj maximális árának túllépéséért 1700, illetve 1000 leire büntette az áruzsora-bíróság.

— Halálhír. Ma délután négy órakor helyezik örök nyugalomra a román katolikus egyház szertartásai szerint, az aradi Felsőtemetőben lévő családi sírboltba özvegy Zaránd Gyuláné, született mossoci Institoris Emiliát. Az urlasszony életének 79-ik évében, hosszas szenvedés után hunyt el folyó hó 17-én Pankotán. Halálát Görgényi Gyuláné, Zaránd Anna, Zaránd Ferenc szállító, Zaránd Emil, Zaránd Jolán, Csaba Istváné, született Zaránd Elna, gyermekei, Zaránd Gyula, volt kisnővér, körjegyző özvegy és kiterjedt rokonság gyászolja.

Wittmann János, életének 61-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 20-án, ma délután 5 órakor lesz a családi gyászházból, Str. Grivitei 2.

AZ UTAK KIRÁLYA

Kizárólagos képviselő:

VERES LADISLAU

BLRV. REG. FERDINAND 47.

TELEFON: 27-56.

— Orbán Balázs-émléket. Az Erdélyi Kárpát Egyesület néhány nappal ezelőtt ismeretterjesztő előadást rendezett Kolozsvárt Orbán Balázs báróról. Balásának ötvenedik évfordulója alkalmából. Szentmártoni Kálmán unitárius főgimnáziumi tanár telolvasásában ismertette Orbán Balázs életét, munkásságát és nemes jellemét. Az emlékezés a népérett önzetlenül dolgozó székelyről szólt, aki rajongásig szerette falját és egész életét népe szolgálatának áldozta. Szentmártoni Kálmán tanár magvas és meleg emlékezése után Balogh Ernő dr., az EKE elnöke vetített képeken mutatta be azokat a székelyföldi részeket, amelyekről Orbán Balázs báró „Székelyföld története” címen hatkötetes munkát írt. Az emléket meleg és szép sikert aratott.

— Szerencsétlenség történt egy németországi konzervgyárban, Berlin. Az Ostpa-Brück melletti konzervgyárban szerencsétlenség történt. Egy fal beomlott és maga alá temetett több munkásnőt, akik közül négyet holtan huztak ki a romok alól. Ezenkívül 25 munkásnő megsebesült.

— Megváltoztatott uccanév. A városi főmérnöki hivatal előterjesztésére a városvezetés hozzájárult, hogy április 4-től kezdődően a Blanduziei-ucca nevét Nicolae Mladin-ucca névre változtassák.

— Megsemmisített az aradi törvényszék egy zsombolyai állatexportőrre kivetett 49 ezer leles bírságot. Bach Martin zsombolyai állatexportőrre 49 ezer leles bírságot vetettek ki, mert állítólag kevesebb értéket és mennyiséget jelentett be, mint amennyit exportált. Bach Martin a büntetési jegyzőkönyvet megfellebbezte és a mai tárgyaláson előadta, hogy amikor a jegyzőkönyvet felvették ő a Banca Nationalában sokkal nagyobb értékű devizákat helyeztetett letétbe, mint amennyi értékben exportált. Ez — jelentette ki Bach Martin — csupán jóhiszeműségét bizonyítja, tekintettel arra, hogy a kivétel deklarációját maga a CFR készítette el, ilyenformán a CFR tévedett a mennyiség és az érték bejelentésénél. Nem akarhatta megteveszteni az államot, ha nagyobb összegű devizával fedezte le a kivételt, mint amennyi az akkor exportálásra kerülő mennyiség értéke volt. A törvényszék a fellebbezésnek helyt adott és a Bach Martin esetében felvett bírságolási jegyzőkönyvet megsemmisítette.

— Societatea pensionarilor publici si particulari din judetul Arad, Str. Mocioni No. 12. A Köz- és Magánalkalmazottak nyugdíjgyűlése értesíti tagjait, hogy tekintettel a görögkeleti ünnepnapokra, jövő hétkedden és pénteken, április hó 23-án és 26-án hivatalos órákat az egyesület nem tart, hanem ezek helyett csütörtökön, f. hó 25-én délelőtt 10—12-ig és délután fél 4-től fél 6 óráig. A választmány tagjai felkéretnek, hogy csütörtökön délután a hivatalos helyiségben jelenjenek meg a közgyűlés megtartására szükséges meghatalmazások átvételére. Az elnökség.

Viszket a bőre? Össze van csipve?

A Cadum kenőcs eléggé nem becsülhető jótétemény, azok ezrei számára, akik évek óta bőrbetegségekben szenvednek. Ezen csodás szer használata visszszadja nyugodt álmát azoknak, akiket a betegségek kínoztak. Azonnal megszünteti a viszketést, a bőr minden irritációját vagy gyulladást enyhíti és gyógyítja. Számos fájdalomnak veszi elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütés, pattanás, viszketőség, rth, horzsolás, aranyér csalánkiütés, sebek és égési sebek gyógyítására. Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható.

SZINHÁZ

„Játék a kastélyban“

Molnár-repriz a Kamara Színházban

Pénteken este mutatta be az aradi Kamara Színház együttese a Molnár-ciklus második darabját, a világhírű író „Játék a kastélyban” című háromfelvonásos vígjátékát. Az igazi molnárférenci ötletekből álló, elejétől végéig lebilincselő, világhírű darab osztatlan sikert aratott a premieren, aminek bizonyítéka volt a nyitászini tapsok sorozata. Harmath Jolán a női szerepben egészen kiváló nyújtott. A férfiak közül elsősorban Szendrey Mihályt és Mészáros Bélát kell megemlítenünk, akik a siker legfőbb részesei voltak. Szendrey Mihály főlényes játékművész maradtalanul érvényesült hálás szerepében és a megjelent közönség nem egyszer zúgó tapsal jutalmazta művészi játékát. Mészáros Béia pedig különösen a harmadik felvonás kacagató jeleneteiben ugatta a színpadot és nevetette meg a közönséget. Felhő Ervin, Jávor Alfréd, Lenkey István is mind kiaknázta szerepadata lehetőségeit. Dicséretet érdemel kisebb szerepében Kiss János is. Minden egybevetve: a „Játék a kastélyban” aradi felújítása nagyon kellemes, gondtalan, esté: szerzet a közönségnek. (—)

„Játék a kastélyban“ felújításának nagy sikere

Meleg siker jegyében folyt le pénteken este a Kamara Színházban Molnár Ferenc egyik legnagyobb sikerét elért darabjának a „Játék a kastélyban” című vígjátékának repriz-előadása.

A világhírű magyar írónak ez az alkotása méltó keretben, hibátlan rendezésben került színre nálunk. A társulat prózai együttesének minden tagja valóban művészi nyújtott.

A „Játék a kastélyban” szombat este 9 órakor és vasárnap délután 6 órakor van műsoron. Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyarakkal Bókay János „A feleség”-je, este 9 órakor pedig Vaszary János remek bohózata, a „Klotild néni” kerül színpadra, szintén olcsó, 20, 30, 40 és 50 leies helyarakkal.

A Kamara Színház műsora:

Szombaton este 9 órakor: „Játék a kastélyban”, Molnár Ferenc világhírű művének felújítása.

Vasárnap délután 3 órakor: „A feleség”. Bókay János nagyszerű vígjátéka, olcsó helyarakkal. — Délután 6 órakor: „Játék a kastélyban” rendes helyarakkal. — Este 9 órakor: „Klotild néni”, Vaszary János remek bohózata, olcsó helyarakkal.

— Az izraeliták pesach-ünnepé folyó hó 22-én, hétfőn este köszönt be és 8 napig tart. Ünnepe első napján, a délelőtti fél 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében hiszónoklat. Ünnepe utolsó napján, 30-án, kevéden két ízben lesz a halottak emlékezete, mázkir 4 reggel háromnegyed 7 és délelőtti fél 10 órakor kezdődő istentiszteletek keretében.

— Bérbeadják a volt Central mozgóképszínház kerthelyiségét. A város gazdasági hivatala május 3-ika délelőtti fél 11 órára írta ki a volt Central-mozsi kerthelyiségének bérbeadására kiírt árlejtést. A kerthelyiséget június 1-től szeptember 1-ig terjedő időtartamra adják bérbé.

— Munkában a Satumare—Szatmári Kölcsey Kör. A szatmári Kölcsey Körben a legutóbbi előadást Kiss Bertalan református lelkész tartotta meg „Eszetükai problémák” címen. A közönség zsufoltság megtöltötte a termet és a kifünnően felkészült előadót melegen ünnepelte. Az előadás előtt Losonczy Nagy Ilona szavazta el „Rodog a hó” című saját szerzeményű versét. A legközelebbi előadást Szűcs Kálmán: „A magyar líra utvonala” címen tartja meg.

— Razzia. Az elmúlt éjszaka folyamán nagy szabású razzia volt Aradon. Az ellenőrzés szemle során közel ötven előállítás történt. Az előállítottak között több körözött személy is van. A rendőrségre kísérték kihallgatását megkezdték.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAJÓS gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszerár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerár, Str. Gojdu.

SPORT KÖZLÖNY

Összeállították az AMEFA csapatát az U. Tricolor ellen

Vágóval, az új edzővel, az egyik training után folytattunk beszélgetést. Vágó kijelentette munkatársunk előtt, hogy az AMEFA játékosanyag egészen jó, úgy hogy a csapat helyzetét nem tartja reménytelennek és reméli, hogy az együttes végül is kikerüli a kiesést.

A továbbiak során Vágó elmondta, hogy erős kondíciójavító gyakorlatokkal, sprintfélésekkel akarja elérni, hogy az együttes állóképesebb legyen és a játékosok is meggyorsuljon. Új taktikai utasításokat ad a játékosoknak és főleg a keresztlabdákkal való játékot igyekszik elsajátíttatni a fiúkkal.

Az új edző nagyon meg van elégedve a játékosok életmódjával és biztos abban, hogy az AMEFA-ban szereplő futballisták is átérzik azt a nagy felelősséget, amely rájuk hárul és ennek megfelelően sportszerű életmóddal készülnek a sorsdöntő nemzeti bajnoki mérkőzésre.

A pénteki edzés után a következőképpen állították össze az AMEFA együttesét a vasárnapi mérkőzésre:

Gerold — Sivat. Kovács — Szurgyi, Szabó. Szaniszló — Igna, Léb, Ludwig, Reinhardt, Batrin.

Érdekes mérkőzések szerepelnek a kerületi bajnokság vasárnap—keddi fordulóján

Részletes bíródelegálás

Vasárnap és kedden rendkívül érdekes kerületi bajnoki meccsek kerülnek lebonyolításra és a részletes bíródelegálást alábbiakban ismertetjük:

VASARNAP:

A) LIGA:

AMEFA—U. Tricolor, Gloria-pálya, 17.00 órákor, bíró: Ripter, hárfbírók: Oprita és Adamovici.

B) LIGA:

Mica—Chinezul, brádi pálya, 17.00 órákor, bíró: Tanase Viorel, hárfbírók: Marița és Vagalau.

KERULETI I. OSZTALY:

SGA—Crisana CFR, Gloria-pálya, 11.00 órákor, bíró: Macjan, hárfbírók: Gábor és Engel.

Tricolor—Astra, Astra-pálya, 11.15 órákor, bíró: Ciorogariu, hárfbírók: Gombos és Vogel.

CAA—Titanus, Gloria-pálya, 15.00 órákor, bíró: Polareczky, hárfbírók: Kradigaty és Safta.

Unirea—Transilvania, Unirea-pálya, 16.45 órákor, bíró: Höhn, hárfbírók: Ciupuliga és Jakob.

IFJUSAGI BAJNOKSAG:

Crisana—SGA, Gloria-pálya, 9.15 órákor, bíró: Chirai, hárfbíró: Reinhardt.

Tricolor—Astra, Astra-pálya, 9.30 órákor, bíró: Schneider, hárfbíró: Bacija.

Titanus—CAA, Titanus-pálya, 10.30 órákor, bíró: Luca, hárfbíró: Kolarov.

Olimpia—AMEFA, Gloria-pálya, 13.15 órákor, bíró: Ipsilanti, hárfbíró: Vartaci.

Hakoah—Transilvania, Unirea-pálya, 15.00 órákor, bíró: Ardelean Ioan, hárfbíró: Sabau.

KEDDEN:

KERULETI I. OSZTALY:

SGA—Olimpia, Gloria-pálya, 11.00 órákor, bíró: Schneider, hárfbírók: Ardelean Ioan és Pantocan.

CAA—Transilvania, Unirea-pálya, 15.00 órákor, bíró: Darázs, hárfbírók: Oprita és Albu.

Intelegerea—Unirea, Unirea-pálya, 16.45 órákor, bíró: Oprita, hárfbírók: Darázs és Safta.

IFJUSAGI BAJNOKSAG:

SGA—Olimpia, Gloria-pálya, 9.15 órákor, bíró: Gombos, hárfbíró: Igna.

CAA—Transilvania, Unirea-pálya, 10.30 órákor, bíró: Vagalau, hárfbíró: Sabau.

Crisana—Gloria, Astra-pálya, 16.00 órákor, bíró: Mijancovicj, hárfbíró: Kolarov.

Férfi egyes: 1. Asbóth, 2. Puncsecs. Döntő: 9:7. 1:0, w. o. Női egyes: 1. Ullstein, 2. Kovács. Döntő: 6:3. 6:3. Férfi páros: 1. De Stefani, Taroni, 2. Asbóth, Szigeti. Döntő 6:2, 5:7. 6:4. Női páros: 1. Kovács, Florián, 2. Bereczki, Somogyi. Döntő 6:2, 6:3. Vegyes páros: 1. Florian, Pallada, 2. Mansutti, Taroni. Döntő: 6:2. 6:4.

O Visszaérkezett Rómából a válogatott csapat. A román válogatott együttes, amely ugyan vereséget szenvedett, de mégis megálta helyét az olasz válogatottal szemben, tegnap visszaérkezett Bucurestibe. A játékosok egyenként 5000 lei prémiumot kaptak a jó szereplésért.

Külön iparvágányt építenek a vasutól a budapesti Nemzetközi Vásár területére

Budapestről jelentik: Ajig néhány nap múlva, pénteken április 26-án nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár. Azok a hatalmas utcák és óriási terek alkotó kiállítási csarnokok és pavilonok, amelyekből a vásárváros felépült, már csak azt várják, hogy a kiállításra kerülő tárgyak száz-ezreit elhelyezzék bennük. A berendezéssel kapcsolatban a kiállítás rendezőse — ugyszólván az utolsó pillanatban — csaknem megoldhatatlannak látszó súlyos feladat elé került. Kiderült ugyanis, hogy — különösen a gépipar — olyan hatalmas méretű és olyan nehézsúlyú alkotásokat akar kiállítani, amelyek még a legnagyobb teherautókra sem férnek rá és ugyszólván ki sem lehet azokat szállítani a kiállítás területére. Képzeliük csak el, hogy több mint 1500 kiállítója van az idejé vásárnak, amelyen hét külföldi állam is egészen nagyszabású kiállítással vesz részt. A nagy iparteleknek tudvalevően mind saját vasúti vágányaik vannak, oda tolatják be a tehervagonokat és a nehéz gépeket és gyártmányokat, ott vagonirozzák be.

Hetipiaci árak

Zöldesgyap Hegyes paprika drb. 8 lei, óbura gonya kg. 6—7 lei, száraz hagyma kg. 3 lei, zöld hagyma két kötés 3 lei, száraz bab kg. 20 lei, kala, rábé drb. 12—16 lei, torma drb. 4—6 lei, jencse kg. 18 lei, szemes borsó kg. jüerje 20 lei, murek egy kötés 5—15 lei, paszternák egy kötés 5—15 lei, petrezselyem egy kötés 5—15 lei, zöld petrezselyem egy kötés 2 lei, hónapos retek egy kötés 6—7 lei, réli retek drb. 3—4 lei, paraj kg. 14 lei, száraz fokhagyma kg. 30 lei, savanyu káposzta kg. 14 lei, levesbe való zöldség egy kötés 5—15 lei, fejes saláta drb. 4—8 lei.

Tej és tejtermékek: Tehénturó kg. 20 lei, juh-turó kg. 60 lei, tehéntej literje 6—8 lei, savanyu juhtej literje 20 lei, tejfel literje 45 lei, vaj kg. 110 lei, tojás drb. 2.50 lei.

Gyümölcsök: Alma kg. 12—25 lei, dió kg. 20 lei, hámozott dió 64 lei, aszalt szilva kg. 16—20 lei, citrom drb. 4—6 lei.

Baromfi: Tyuk párja 180—240 lei, hizott liba párja 600—800 lei, csirke párja 70—130 lei, sovány kacska párja 160 lei.

Távollétében hathónapi fogházra ítétek egy volt aradi ügynököt

Perújratelvétele iránt folyamodott és kérte szabadlábra helyezését.

Különös körülmények között került az aradi ügyészség fogházába hat hónapos büntetésének kitöltésére Fried Sándor volt aradi ügynök. Fried Sándor 1932-ben Merker Pál akkori aradi kereskedőtől 3764 lei értékben különféle holmikat vett át bizományba. Miután Fried nem számolt el sem a pénzzel, sem az áruval, Merker Pál fejlejtette az ügyészségen. Friedet megidéztek, de sehol sem lehetett megtalálni, bár annyi megállapítást nyert, hogy Temesváron volt akkoriban bejelentett lakása. A lakásán senki sem vette át az idezést, mire kifüggesztették a törvényszéken és 1937-ben meg is tartották ügyében a tárgyalást, a törvényszék távollétében Friedet hat hónapi elzárásra ítélte. Az ítéletet ugyancsak kifüggesztés útján hozták nyilvánosságra és miután időközben ejtett a felelősségre kiszabott husznapi hárfidő és senki sem élte joggyakorlással, az ítélet jogerőssé vált. Az ügyészség ennek alapján nyomozójevelet adott ki az ügynök ellen, akit néhány héttel ezelőtt letartóztattak Temesváron. Elővezetése alkalmával kijelentette, hogy állandó lakása volt Temesváron az Imperjal-szállóban. Amikor azonban az ügyészség ennek utánanézet, kiderült, hogy a szállóban senki sem ismerte Friedet. A törvényszéki ítéletnek ezután természetesen érvényt szereztek és Fried Sándor megkezdte büntetésének kitöltését. Tekintettel arra, hogy az új törvények ilyen esetben lehetőséget nyújtanak a per újratelvételekérésére és a büntetésnek az újabb ítéletig való felfüggesztésére, Fried kérvénnyel fordult a törvényszékhez, hogy rendelje el szabadlábra helyezését, mindaddig, amíg igazolja, hogy a tárgyaláson miért nem jelent meg annak idején és ilyenformán miért nem védekezhetett az ellene felhozott vádakkal szemben. A törvényszék a szabadlábra helyezés kérését elutasította és Fried Sándor továbbra is az ügyészség fogházában marad.

Szombaton játszó le a Juventus—Victoria mérkőzést

Bucurestiben — mint ismeretes — vasárnap három A) ligás mérkőzés kerül lejátszásra és az egyesületek közötti megegyezés értelmében a Juventus—Victoria mérkőzést szombaton, a Venus—UDR és a Sp. Studentesc—Carpati meccseket pedig közös rendezésben vasárnap bonvolitják le. A bajnoki táblázat állása egyébként a következő:

1. Venus	16	11	1	4	46:15	23
2. Rapid	15	8	5	2	46:20	21
3. Sp. Studentesc	16	6	8	2	36:23	20
4. UDR	16	5	8	3	27:25	18
5. Ripensia	16	6	4	5	25:28	16
6. U. Tricolor	16	6	4	6	23:26	16
7. CAMT	15	6	3	5	23:33	15
8. Carpati	16	6	3	7	26:29	15
9. Gloria CFR	16	6	1	9	15:43	13
10. Juventus	15	3	6	6	25:30	12
11. AMEFA	16	6	10	24:31	12	
12. Victoria	15	2	3	10	12:25	7

Tanasescu legyőzte Canapelet

Róma. A nagyszabású nemzetközi teniszverseny érdekesebb csúsztrőki eredményei a következők:

Férfi egyes: Pallada—Schmidt 6:2. 6:1. Cucellj—Szigeti 6:1. 6:0. Tanasescu—Canapele 6:3. 6:4.

Férfi páros: (Nemzetek Kupája): Olaszország (De Stefani, Taroni)—Spanyolország (Castella, Blank) 6:2. 6:3. 6:1. — Tanasescunak az olasz Canapele fölött aratott győzelme azt mutatja, hogy a rangelső román játékos már elérte legjobb formáját.

A taorminai nemzetközi teniszverseny a következő eredményekkel ért véget:

„Fegyverek közt muzsák“

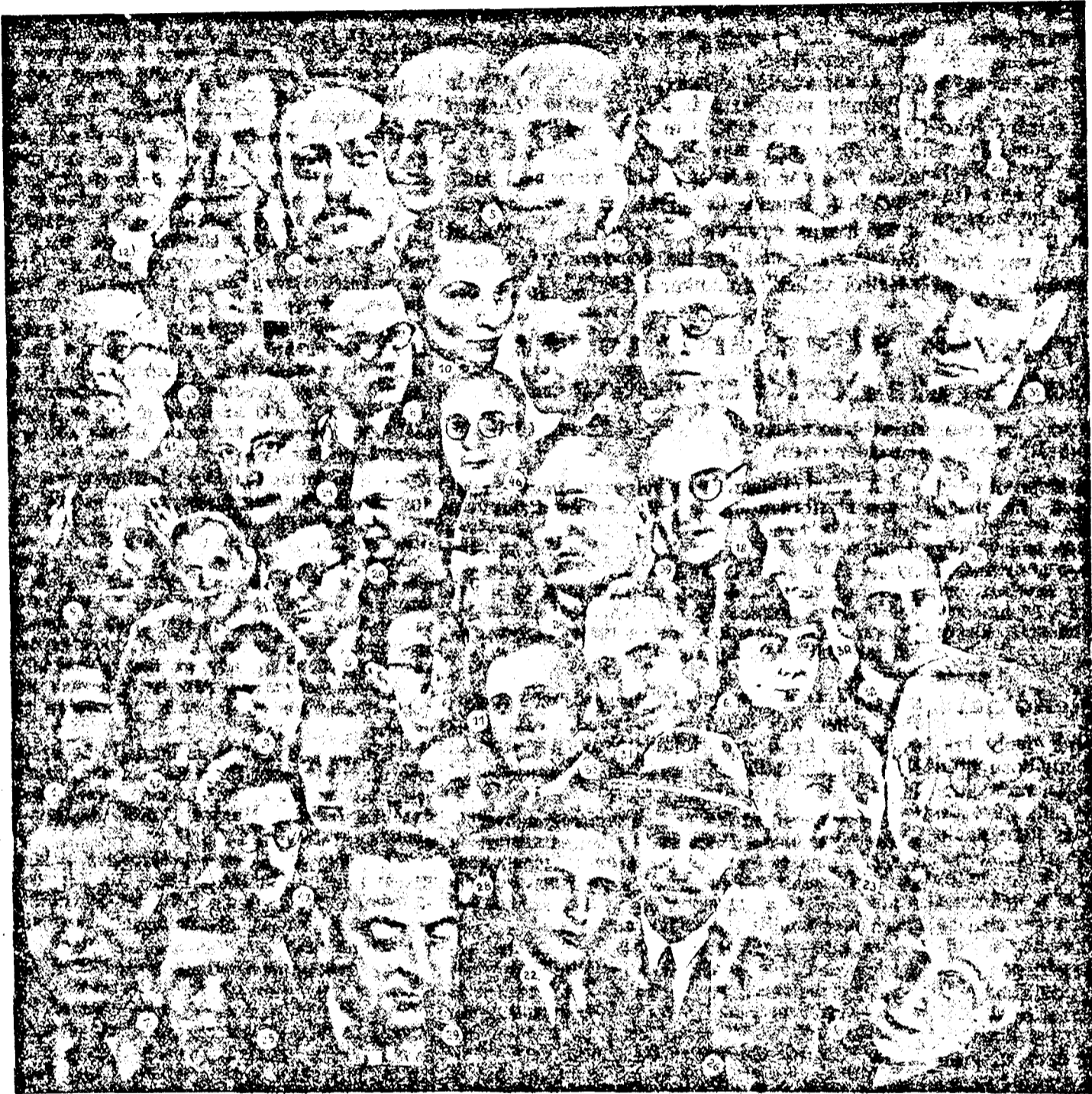
Almanach 1940.

Erdélyi írók és újságírók írásait kötötte csokorba az ötven író és újságíró antológiája. Erdély magyar újságírói és írói fogtak tollat, hogy papírra vessék tulzástelküllő kortörténeti dokumentumnak számító gondolataikat, amelyek a mai élet

— mai problémáival foglalkoznak. Ötven író és újságíró írja közönségéhez sorait, amelyek sokkal eseménytelenebb és szürkébb időkben is kiemelkedő irodalmi alkotásként hatnak, mint most,

amikor ezekben az izgalmas időkben fokozott érdeklődéssel kíséri minden kulturember az írásra hivatottak megnyilatkozását. Az izléses, szép kiállítású antológiát dr. Gara Ernő, az ismert hírlapíró állította össze.

Az antológia munkatársai

1. Arató András
2. Balogh Edgar
3. Bánvai Ernő
4. Baradlay László
5. Bárdos László
6. Berde Mária
7. Béltéky László
8. Csehi Gyula
9. Dénes Sándor
10. B. Dénes Katalin
11. Finta Zoltán
12. Gara Ernő
13. Gábor István
14. Gárcsós Sándor
15. Gyallay Domokos
16. Gvárfás Endre
17. Halász Sándor
18. Imre Sándor
19. Sz. Jakab Géza
20. Jámbor Ferenc
21. Kacsó Sándor
22. Kakassy Endre
23. Karácsony Benő
24. Katona Béla
25. Kovács Katona Jenő
26. Körösi Sándor
27. Krenner Miklós
28. Lakatos Imre
29. Ligeti Ernő
30. Markovits Rodion
31. Marót Sándor
32. Marton István
33. Mikos Imre
34. Molter Károly
35. Nagy István
36. Nemes Ferenc
37. Nyiró József
38. Raffy Adám
39. Radó Pál
40. Salamon László
41. Szabó Imre
42. Szentimrei Jenő
43. Tabéry Géza
44. Thurv Zsuzsa
45. Turnovszky Sándor
46. Walter Gyula
47. Dávid Iván

A szám a csoportképen lévő megfelelőát mutatja.

Negyvennyolc órán belül jelentkezni kell minden Aradon tartózkodó külföldinek

A belügyminiszter közleménye lett közzé az idegenek ellenőrzéséről

Bucaresti. A belügyminiszter közleménye az idegenek ellenőrzéséről:

Az országba érkező idegenek kötelesek megérkezésük után legkésőbb 24 órán belül az ellenőrző hatóságoknál jelentkezni akkor is, ha 8 nappal rövidebb ideig tartózkodnak az országban, mert ellenkező esetben nyomban kiutasítják őket. Ha egyik helységről a másikba akarnak utazni, kötelesek az illetékes rendőrhatalóságnál elutazási és visszaérkezési vizumért jelentkezni még akkor is, ha utazásuk bármily rövid ideig is tart. Azokat az idegeneket, akiket ilyen vizum nélkül találnak meg, nyomban kiutasítják az országból. Minden idegen állampolgár az ellenőrzésre való jelentkezése alkalmával tartózkodási engedélyt (liberálpetrecere) kap, amely azonban csak addig érvényes, amíg konzulátusi vizuma azt előírja. Ha ez az idő lejárt, köteles nyomban elhagyni az országot.

Valamennyi külföldi állampolgár köteles három napon belül az illetékes rendőri vagy közigazgatási hatóságnál letétbe helyezni: fegyvereket, hadianyagot és fényképezőgépet, ha ilyesmivel rendelkezik.

Az országból való eltávozás alkalmával az idegen állampolgárok kötelesek a rendőri vagy közigazgatási hatóságnál bejelenteni, hol laknak, amikor is kiutazási vizumot kapnak utleveleikre és megállapítják a határon való kilépési állomást is.

A belügyminiszterium, a külügyminiszterium, a nemzetgazdasági miniszterium és a munkügyi miniszterium közös elhatározása alapján megkezdik az országban tartózkodó idegenek újbóli ellenőrzését.

Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja valamennyi Aradváros területén tartózkodó idegent, akik utlevéllel, tartózkodási engedéllyel és Nansen-utlevéllel rendelkeznek, hogy

valamennyi iratukkal 48 órán belül jelentkezzenek az állambiztonsági hivatal idegenellenőrző osztályánál. A házasság házassági kivonatukat, valamint esetleges gyermekeik születési kivonatait is magukkal kell, hogy hozzák. Azokat, akik a rendelkezésnek nem tesznek eleget, átteszik a határon.

Jelentés az amerikai szabotázsról és kémkedésről

Washingtonból jelentik: Martin Dies, akit a kongresszus a nem amerikaiak ügyének irányításával megbízott, kijelentette, hogy a nemzeti szociálista és kommunista ügynökök azzal a céllal hatoltak be az Egyesült Államokba, hogy szabotájanak és kémkedjenek. Ez Amerikában hadianyaggyáraiban igyekeztek végrehajtani, amelyekben a szövetségesek részére készítenek municiót. Dies ezután a következőket jelentette ki:

— Be fogom bizonyítani, hogy Amerikában egy vajóságos írójai ló tartózkodik és hogy a mi helyzetünk sokkal komolyabb, mint Norvégia helyzete. (Rador).

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Vasárnap Aradra érkezik Teleki Ádám gróf és Tompa Lajos A magyar iparosvezetők résztvesznek az Iparos Otthon közgyűlésén

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartja meg rendes évi közgyűlését az Iparos Kulturház dísztermében az aradi Iparos Otthon egyesület. Az aradi iparosságnak ez régi, fontos és nagymultú egyesülete évről-évre a közönség fokozott érdeklődése mellett és nagyszámu résztvevővel tartja meg közgyűlését.

Az idén azonban a közgyűlés iránt fokozott érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert az idei közgyűlésnek két előkelő vendége lesz. Reinhart Gyula, az Iparos Otthon elnöke ugyanis Bucurestiből értesítést kapott, amely szerint Teleki Ádám gróf országgyűlési képviselő, a Romániai Magyar Népközség iparos alosztályának elnöke, aki tud

valevőleg fontos szerepet vállalt az országos magyar iparos egyesület megszervezésében, valamint Tompa Lajos, az országos magyar iparos egyesület ügyvezető alelnöke Aradra érkezik vasárnap és részt vesz az Iparos Otthon közgyűlésén.

A két vendég a közgyűlés után, a délután folyamán megbeszélést folytat majd Reinhart Gyulával, az országos magyar iparos egyesület első helyen megválasztott elnökével, az aradi magyar iparosság többi vezetőivel, nemkülönben Némedy Gáborral, az országos magyar iparos egyesület központi igazgatójával az országos magyar iparosmozgalom célkitűzéseiről valamint munkarendjéről.

Május 15-ig vegyék át az érdekeltek munka-, illetve mesterkönyveiket

Érvénytelenítik mindazok becserélési kérvényét, akik a fenti időpontig nem jelentkeznek

Az aradi munkakamara ezúton hívja fel mind azon munkások, valamint kisiparosok figyelmét, akik munka- vagy mesterkönyveik kiadását, illetve becserélését kérték, hogy 1940. május 15-ig feltétlenül jelentkezzenek ezeknek a könyveknek átvételéért, mert ellenkező esetben ügyüket jelenlegi állapotában lezárták tekintik és úgy minősítik őket, hogy lemondtak a munka-, illetve mesterkönyvek átvételéről.

A munkakamara hangsúlyozza, hogy minden mesternek munka-, illetve mesterkönyvvel kell rendelkeznie. Azok az ideiglenes igazolványok, amelyeket az érdekeltek kérvényük benyújtásakor kaptak, 1940. május 15-ike után érvényüket veszítik. A fenti időpont után az illetékes szervek megkezdik az ellenőrzést és mind azokat, akiket munka-, illetve mesterkönyv nélkül találunk, megbüntetik.

A Hitelbank ardeali fiókjai

A Magyar Általános Hitelbank, mely erdélyi fiókjait tudvalevőleg a világháború után és változatlanul mint saját fióktelepeket tartotta fenn, hosszabb idő előtt elhatározta, hogy e fiókokat huszéves működés után nacionalizáltatni fogja. Az erre vonatkozólag hónapokkal ezelőtt megkezdett tárgyalások teljes sikerrel lezáródtak s az új erdélyi pénzügyi intézet „Általános Hitelbank Rt.” cég alatt Brassó székhellyel folyó hó 16-án kezdte meg működését, mely az egyidejűleg Nagyváradon és Temesvárott megnyitott fiókok révén egész Erdélyre kiterjed. Értesülésünk szerint a Magyar Általános Hitelbank most megszűnő három erdélyi fiókjának üzletkörét ezen új intézet fogja átvenni, melynek részvénytöbbségét egyébként a Magyar Általános Hitelbank jegyezte s így ott mértékadó befolyást biztosított magának.

Az új pénzügyi intézet alakulásáról a következő hivatalos jelentést adták ki: A Magyar Általános Hitelbank Romániában temesvári, brassói és nagyváradi telepekkel fiókjait az alakulásában folytatott banküzletét megszünteti és a banküzlet folytatására Romániában elhelyezett tőkéjével Általános Hitelbank Rt. cég-elnevezéssel, Brassó székhellyel, Temesvárott és Nagyváradon bejegyzett fiókokkal önálló részvénytársaságot létesített. Az új intézet alapításában résztvett a Magyar Általános Hitelbank budapesti pénzügyi intézetén kívül a Banca Comerciala Romana S. A. bucuresti előkelő pénzügyi intézet is. Az új intézet saját tőkéje 120.000.000 lei, amely készpénzben, teljes összegben befizetett. Az igazgatóság elnöke dr. Zigre Nicolae volt miniszter, ügyvéd, alelnökei dr. Scitovszky Tibor, a Magyar Általános Hitelbank, Budapest, alelnöke és Kállay Rudolf, a Magyar Általános Hitelbank, Budapest, ügyvezető igazgatója. Igazgatósági tagok: Bánffy Dániel báró földbirtokos Nagyenyed, dr. Mándy Lajos, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető-igazgatója Budapest, G. Marinescu szenátor, a Banca Comerciala Romana S. A. igazgatósági tagja, a „Concordia” petroléumfinomító társaság vezérigazgatója, Ottulescu Alexandru, a Román Nemzeti Bank jogtanácsosa és a Banca Co-

merciala Romana S. A. igazgatósági tagja, Pop Ionel volt képviselő, ügyvéd, Kolozsvár és Teleki Ernő gróf földbirtokos, a Román Nemzeti Ujjászűtés Frontja, főtanácsának tagja.

— A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének közgyűlése, Bucuresti-i jelentés szerint a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének közgyűlését május 2-ikán tartják meg Bucurestiben. A közgyűlésen a kereskedelem és ipar számos időszaki problémáját tárgyalják meg.

— A két százalékos illetékekkel kapcsolatos bejelentési kötelezettség. A pénzügyminisztérium felhívja mindazok figyelmét, akik a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg alkalmazási kötelesek, hogy a törvény értelmében minden hónap elseje és ötödike között kimutatást kell eljuttatni az illetékes adóhivatalokhoz és a kimutatásokban a következőket kell feltüntetniök: Pontos kimutatás az elmúlt hónapban esz között eladásokról, a hónap folyamán felhasználott bélyegek értéke, a hónap folyamán vásárolt bélyegek értéke, valamint azt is, hogy mennyi bélyeg van még raktáron, valamint azt is, hogy előreláthatólag mennyi bélyegre lesz még szükségük. Azokat, akik a hó ötödikéig nem adják be ezeket a kimutatásokat, szigorúan megbüntetik.

— AZ EMGE KÖZGYŰLÉSE. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület e hó 29-ikén, ortodox husvét másodnapján tartja évi rendes közgyűlést, a kolozsvári „Capitol” mozgósínház helyiségében. A közgyűlés iránt az ország magyar gazdaságadalmi körében érthető érdeklődés nyilvánul meg. Azok az eredmények, amelyeket ez az intézmény néhány évvel ezelőtt bekövetkezett újjászervezése óta Szász Pál dr. irányítása mellett elért, ma már annyira közismertek, hogy azokat a magyar társadalom minden rétege értékeli. Az EMGE szervezési munkája az elmúlt esztendőben óriási lépésekkel haladt előre és rövid idő alatt sikerült Erdély magyar gazdaságadalmát az egyesület kereteibe tömöríteni, a gazdaságköröket újjászervezni, új gazdaságköröket alakítani s mindezzel megteremtteni az alapjait annak, hogy a magyar gazda egyszerű földművelést, állattenyésztést folytasson és minél jobb eredményeket érjen el. Az EMGE szervezete a magyar gazdaságadalmi részére tényleges segítséget, hasznos útmutatást biztosított és ezért a gazdaságadalmi önmagát becsüli és tiszteli, amikor minél nagyobb számban jelenik meg a kolozsvári közgyűlésen.

Több mint másfélmillió pengős tisztá nyereséget mutat fel az Angol-Magyar Bank

Az Angol-Magyar Bank Rt. részvényesei dr. Schober Béla m. kir. titkos tanácsos elnöklésével tartották meg a 49. évi rendes közgyűlést, melyre a részvényesek 330.106 részvényt tettek le.

A közgyűlés megnyitása után az elnök megemlékezett Horváth Miklós huszéves országosi jubileumáról.

A közgyűlés jóváhagyta az 1939. üzletév mérlegét, mely 1.622.510,54 pengő tisztá nyereséggel zárul. Az igazgatóság indítványának megfelelően a közgyűlés elhatározta, hogy e nyereségből a tartalékalap gyarapítására 100.000 pengő, ingatlanok értéksökkenésére 225.000 pengő és a nyugdíj- és kegydíjalapok doátolására 500 ezer pengő fordítassék, a fennmaradó 797.510,54 pengő pedig az 1940. üzletév számlájára vitessék át. A közgyűlés helyesléssel járult hozzá az igazgatóság javaslatához, hogy bárha a fenti nyereség lehetővé tenné az intézetnek az osztalékfizetést, a világgazdasági helyzettel kapcsolatos körülményekre való tekintettel az osztalékfizetés újrafelvételére az idén még ne térjenek meg, hanem a nyereség a belső erő növelésére fordítassék.

A közgyűlésen fejszólaft Dálnoki-Kovács Jenő m. kir. kormányfőtanácsos, aki méltatta az intézet lefolyt évi működését és a zárószámadásokban mutatkozó kedvező eredményekért a részvényesek elismerését fejezte ki az igazgatóság, az ügyvezetőség és a tisztviselői kar iránt, többek között a következőket mondta:

— Nem mulasztatom el leszögezni azt a tényt, hogy az igazgatóság megtette kötelességét és szép eredményt ért el, amiben igen jelentős része volt Schober Béla elnök ur öccellenciájának, valamint munkatársainak: Ikdódy Szabó Andor ügyvezető alelnök ur öméljóságának, Kálmán Henrik vezérigazgató ur öméljóságának, akik igazán kitűnő szakemberek és lelkesedéssel látták el fejadatukat és tettek eleget kötelességüknek. Indítványozom a közgyűlésnek, hogy úgy az igazgatóságnak, mint az ügyvezetésnek és tisztviselői karnak legmelegbbsen elismerését fejezzük ki az elért eredményekért.

Ezután a közgyűlés az igazgatóság új tagjait megválasztotta gróf Béldi Kálmán nagybirtokost és vitéz Simon Elemér dr. m. kir. titkos tanácsos fejszóházi tagot, a Magyar Vörös Kereszt-Egylet elnökét.

A felügyelőbizottság új tagjaivá a közgyűlés Kispál Bálintot, az Unifás Biztosító Rt. ügyvezető-igazgatóját, dr. Koós Ödön ny. államtitkárt és dr. Várady Kálmán ny. miniszteri osztályfőnököt választotta meg.

Az Angol-Magyar Bank igazgatósági ülésében egyébként dr. Horváth János cégvezető igazgatóvá, Saáry Sándor titkárt, Königs Félix és Molnár Géza intézőkét cégvezetőkké, Benyhe Kálmánt, Miklós Józsefet, Tasnády Jánost és Wurth Istvánt intézőkké, Böcsor Gézát pedig gazdasági tanácsossá nevezte ki.

— Felbecsülik a város ingatlan vagyonát. A város gazdasági hivatala megbízást kapott, hogy bizottságot alakítson, amely elvégezze a város minden ingatlan vagyonának felbecsülési munkáját. A munkálatokra a községi ingatlanok biztosításánál van szükség.

— Továbbra is a kereskedelmi és iparkamarák kezelésében maradnak a vásárok. Annak idején megemlékeztünk róla, hogy a mezőgazdasági kamarák szervezetéről szóló új törvényjavaslat értelmében ezentúl a vásárok kezelését a mezőgazdasági kamarák veszik át. A szenátus elé terjesztett tervezet szövegéből ez az intézkedés kimaradt, úgy hogy a vásárok továbbra is a kereskedelmi és iparkamarák hatáskörében maradnak.

Köszönetnyilvánítás

Szeretett férjem és édesapánk elhunyt alkalmából hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik a temetésen megjelentek, ravatalára koszorút és csokrot helyeztek el és részvétnyilvánításukkal fájdalmunkat enyhítették.

Özv. Asztalos Jánosné,
Ifj. Asztalos János és családja

Adjunk a Magyar Népközösség könyvtára részére könyveket! A népkönyvtár gyarapítása: népi kulturánk gyarapodása

ÚJ KÖNYVEK

Somerset Maugham. Karácsony Párisban. „Karácsony Párisban”... egy hetet töltött Párisban egyedül, szülők nélkül, ez Charley-nak, a műveit és időmódu angol polgári hűségű legfőbb vágya. Egy hetet töltött Párisban, annyit jelent, mint kiszabadulni a szűk polgári körből, melyben él, megismerni az igazi életet. Valóban él is tárul az igazi élet, amely azonban egészen más, mint ahogy azt a nyugodt, angol polgári légkörben elképzelte. Különös, tragikus életű alakokat ismer meg. Hátbérben egy izgalmas gyilkosság története bontakozik ki. Charley ráeszmél, hogy mindaz, amiről eddig csak olvasott a valóságban is megtörténhet és ez a felismerés megdöbbentő felkavarja eddigi nyugodt életét. Amikor visszatér Londonba, nem találja helyét megszokott környezetében, érzi, hogy „megingott világának alapja”. Ezt a történetet Maugham — a lélekrajz és jellemzés mestere — mindvégig színesen, művészi eszközökkel vetíti élénk. E legutóbbi nagy regényében ismét megmutatja, hogy nemcsak az egzotikus vidékek színes világát tudja ábrázolni, hanem az európai ember életét is, a maga sokrétűségében. A világhírű írónak ez a pompás új regénye máris minden kultúrnyelven le van fordítva. Magyar nyelven Gel. lént Endre fordításában. Bárd remek kiadásában jelent meg. (Brande: Nyitott szemmel! kve 125 lei, Falk: Zenei kis lexikon, kv 125 lei. Kúttel: Viala Mala. II. kiadás kve 290 lei. Maugham: Örök szolgátság. fve 224 lei, kve 264 lei. Peéry: Bambuszlelkes. nyd. fve 96, kve 185. Párisier: Három házasság, fve 218 lei, kve 251 lei. Kurban Said: ... és Mohamed az Ó prófétája, 158 lei kve, Somerset Maugham: Karácsony Párisban 191 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál Cluj. Kérjen újdonságjegyzéket.

Inyestester szakácskönyve új bővített kiadás. 2500 receptet tartalmaz. Ez a szám önmagában is mutatja, milyen hatalmas munkáról van itt szó. A magyar konyhaművészet irodalmának igen nagy erősségét alkotja meg a szerző ezzel a vastkos kötettel, mely nemcsak receptjeinek színes páratlanul nagy számával imponál, hanem mindenre kiterjedő sokoldalúságával is. A modern ember igényeit szolgálja, de nem mulasztja el, hogy megőrizze a kor kivánalmainak megfelelően átalakítsa és továbbfejlessze a régi szakácsmesterség eredményeinek javát. Az inyestester jó egyházy esztendeje áll közvetlen kapcsolatban a nagyközönséggel. Senki sem tudja jobban, mint ő, hogy évésben ivásban merre fordul ma az érdeklődés. Ezt a tudást érvényesítette könyvében, midőn bőséges helyet adott a növényi, a könnyű, a hideg ételeknek, s külön fejezetet szentel a diétásoknak, amellyel hogy a többi részben is sok megfelelő receptet ajánl nekik. Gazdagok és szegények egyaránt hasznukra fordíthatják az Inyestester Szakácskönyvét. Amazok megtalálhatják benne mindent, ami finomságban, drágaságban szem-szájnak izgere, a kevésbé tehetősegeknek pedig lépten-nyomon szemébe ölik a sok „takarékos” és mégis izes étel leírása. A közönség persze elsősorban a magyar és erdélyi konyháról akar teljes képet kapni: ezt meg is kapja, de mindig többen kíváncsiak a világon uralkodó francia konyha mellett az olasz, a zsidó, a szerb és a török főzés híres receptjeire s az Inyestester Szakácskönyvből kielégíthetik kíváncsiságukat. Külön jelentőséget ad a kötetnek a pompázó, a hasznos, a szűkös és a nélkülözhetetlen étrendek változatos sorozata és külön zamatot, irodalmi ízt adnak a receptek sokaságát meg-megszakító gasztronómiai

csevegések, amelyek az Inyestester nevét az ország határain túl is ismertté tették. A hatalmas könyv Athenaeum kiadásában igen szép kötésben 215 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

Rádióműsor

Romanai időszámítás.

Magyar nyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.). 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.) 18.50: Pozsony (298.8 m.). 19.50: Radio-Romania (364.5 m.). 20: Radio-Toulouse (228.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma III (221.15 m.). 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.). GRX (30.96 m. röv. hull.). 23.18: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 23.45: Pozsony (298.8 m.). 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.) 23.45: Nice PTT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

SZOMBAT, APRILIS 20

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizájlás-jelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Angol szimfónikus zene lemezek. 13: Angol népzene lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Amerikai és angol zene lemezek. 14: Hírek. 14.20: Angol zene lemezek. 15.10: Különböző közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országör Szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Drámai és filmkrónika. 19.17: Angol zene lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Const. Noica előadása a kereszténység erejéről. 20.15: Purcell-zene lemezek. 20.35: Közvetítés az Operából. Beethoven: Fidelio, kétfelvonásos opera. 21.50: Hírek, sportközlemények. 23.30: Amerikai könnyű és tánczene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrénd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Mikulaj Gusztáv szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizájlásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Ifjúsági elbeszélések. 17.15: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 18.15: A Jugoszláv akadémiai énekhar hangversenye. 19: Rádióposta. 19.20: Édes anyanyelvünk. 19.35: A Chappell-tánczenekar műsora. 20.15: Hírek. 20.40: Szól a cigány, szól a nóta. Verseszenés hangképsor. 21.45: A gondolat a megvalósulás után. Zilahy Lajos előadása. 22.15:

Fellegi Teri énekel, kísér az Astoria trio. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Beszkárt-zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 18.15: A néző szalonzenekara. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.40: Varázserőjű szavak. Felolvasás. 21: Hírek, íróverseny-eredmények. 21.25: Zongora-, fuvola-, fagott-hármas. 22.05: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál. 22.45: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.10: Lemezek. 15: Népdalok. 19.30: Rádiózenekar. 20.40: Népi zene. 23: Vendéglátó zene. 23.40: Hírek. 23.50: Tánczene.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legönfeláldozóbb anyja, nagyanyja, anyós, szerető jó testvér, rokon

özv. Zarand Gyuláné szül. mossool Institoris Emília

jóságos életének 79. évében. 1940. április 17-én, délután 5 órakor Pancotán (Pankota) hosszu és kínos szenvedés és a halotti szentségek elvétele után jobblétre szenderült.

Drága halottunkat a Pancotán történt beszentelés után Aradra szállítottuk és itt folyó év április 20-án, délután 4 órakor fogtuk a róm. kat. egyház szertartása szerint újból beszenteltetni és az Eternitatea (felső-temetőben) levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat a helybeli főtiszt. Minorita Atyák templomában folyó év április 22-én délelőtt fél 10 órakor lesz megtartva.

Drága emléke örökké élni fog!

Arad, 1940. április 19.

Görgényi Gyula és neje, Zarand Anna, Zarand Ferenc és neje sz. Palkó Emny, Zarand Emil és neje sz. Horváth Irén, Zarand Jolán, — Csaba István és neje sz. Zarand Ella, özv. Zarand Gyuláné sz. Nyáry Ilona, gyermekei, vejei és menyei, Zarand Gyula, Zarand János, Zarand Pálma, Zarand Magda, unokái, mossool Institoris Antal, neje és gyermekei — mossool Institoris Gyula neje és gyermekei, testvérei, sógornói és unokatestvérei, ugyszintén a többi nagyszámu rokon és jóbarát.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvezett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fűrdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A lenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára a följeből ismertetendő

ALKALMAZÁST NYER

Házmasterpárt felveszek. Str. Mária-sesti 12. 1174

Jólfőző mindenest felvétetik. Cim a kiadóban. 1940

Középkorú házmasterpárt keresek. bérházba. Jelentkezés: 2-4 között délután. Wiegenfeld. Str. Moise Nicoara 9-11. 1972

Magánház kertjének a parkirozására és ápolására kertészt keresünk. Cimoket a kiadóba kérünk

LAKÁS

Uccal, földszintes, egyszoba, fűrdőszoba és mellékhelyiségek május 1-ére kiadók. Wiegenfeld. Str. Moise Nicoara 9-11. 1951

Kiadó május 1-re háromszobás, emeleti lakás. Ugyanott 2 szoba. 11 dának. Str. Closca 10. 1983

Négyosztós, összkomfortos modern lakás összes mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó Str. Mocioni 20 Fűrdőküld. mi: P. Mihai Viteazu 11. 1970

Egyszobás, fűrdőszobás, aikkos, parkettás cserépkályhás lakás május 1-re kiadó. P. Avram Iancu 10. 1959

Kettő, és háromszobás, komfortos lakás és egyszobás, konyhás kiadó. Strada Stroescu 12. 1961

Closon kiadó

II. emeleti háromszobás uccal lakás teljes komforttal, Str. Av. Gheorghescu 11-a szám alatt a Park mellett. 1990

VÉTEL-ELADÁS

Önémet ebédli és más bútorok eladó. Kétajtós jégsekrényt kicsire átcserélek. Str. Alexandri 9. II. 6. 1952

Aragáz-fűző, fehér zománc, 3 fűzőnyílás, 1 sütővel, edénymelagítóval, keveset használt 4500 leiért eladó. Kaiser. Str. Gen. Grigorescu 4. 1969

Jó állapotban levő fűrdőkádat megvételre keresek. Cimoket a kiadóba kérek.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőségi beláblázásra. HATSCHEK inga.lanforgalmi iroda, Arad Bui Carol 46 (Lakás arvanott). Telefon: 26-95. 1505

Megvételre keresek egy milió körül ár-an. Ajánlatokat az Arad-i Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1978

KÜLÖNLEGES

Köleti és belföldi parzszaszhnyezek, dióhálók modern ebédli, kombinált szobák, recamlerek, varrógépek amerikai íróasztal írógépek Pianino, rövid keresztúros zongora és rövid zongora. Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezés: ékszerket, 24. logkölcsonat közvetítünk a temesvári szőlőházba, előleget adunk, olcsón bosszabbítunk Tempo bizományi szövet Fischer Eliz-palota.

